

VINERI • 4 NOIEMBRIE 2005 • ANUL LV NR. 44

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

„Zilele Rebreanu” la Budapesta și Jula

Sustinerea presei minorităților este o datorie publică

Profesorii noștri învață cultură și civilizație românească

CALENDAR ORTODOX

7 noiembrie, luni – Sfinții 33 Mucenici din Melitina
8 noiembrie, marți – †) **Soborul Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil**
9 noiembrie, miercuri – Sf. Mucenici: Claudiu, Castor, Sempronian și Nicostrat
10 noiembrie, joi – Sf. Apostoli: Rodion, Olimp, Erast și Sosipatru; Sf. Mc. Orest
11 noiembrie, vineri – Sf. Mucenici: Mina, Victor și Vichentie; Sf. Muceniță Stefanida; Cuv. Teodor Studitul
12 noiembrie, sâmbătă – Sf. Ioan cel Milostiv, Patriarhul Alexandriei; Cuv. Nil Pustnicul
13 noiembrie, duminică – † Sf. Ioan Gură de Aur, Arhiepiscopul Constantinopolului

AGENDĂ

7 noiembrie

1911 – s-a născut, la Bălcești, jud. Gorj, cântăreața Maria Lătărețu, cunoscută ca „privighetoarea Gorjului”.

1998 – s-a stins din viață Cornel Măndruțau, preot ortodox român al parohiei Jaca.

8 noiembrie

1867 – s-a născut, la Jula, David Voniga.

9 noiembrie

1933 – s-a născut regizorul Lucian Pintilie.

10 noiembrie

1508 – din inițiativa lui Radu cel Mare, a apărut Liturghierul slavon, tipărit de călugărul Macarie; aceasta este prima carte tipărită în Țara Românească.

1688 – un grup de învățați, printre care frații Șerban și Radu Greceanu, au terminat tipărirea Bibliei în limba română.

1895 – s-a stins din viață, la București, scriitorul și istoricul român Alexandru Odobescu.

11 noiembrie

1950 – s-a născut, la Slobozia, Mircea Dinescu, scriitor, poet și editorialist.

12 noiembrie

1862 – s-a născut omul politic Vasile Goldiș.

1872 – s-a născut August Scriban, lingvist, autorul unui masiv Dicționar al Limbii Românești, apărut în anul 1939 la Iași, carte de referință și azi.

1960 – s-a născut celebra gimnastă Nadia Comăneci.

13 noiembrie

1909 – s-a născut, la Slatina, scriitorul și dramaturgul de origine română Eugen Ionescu.

Poza săptămânii

– Auziți, băieți, io m-am uitat coroana acasă. Ce mă fac acum?!

Apateu

Omagiu eroilor de război

Atunci când, cu câțiva ani în urmă, localnicii din Apateu au ridicat un monument în amintirea celor căzuți în primul și al doilea război mondial, au decis ca în fiecare an să depună coroane de flori la monument în Ziua Morților. Așadar, la sfârșitul lui octombrie, reprezentanții comunei, bisericilor și ai partidelor aduc un omagiu celor răposați. Bineînțeles, în această zi vin cu jerbele lor și familiile, rudele celor care au căzut în cele două războaie, pentru a le păstra amintirea.

V. J.

Bedeu

Bal de binefacere la grădiniță

Conducerea grădiniței din Bedeu organizează în această sâmbătă un program de divertisment. În seara din 5 noiembrie, la casa de cultură se va desfășura balul tradițional de binefacere. În cadrul programului cultural-folcloric,

copiii grădiniței vor prezenta cântece și poezii, după care va evolua pe scenă Echipa de Păstrare a Tradițiilor „Gheorghe Nistor” din Micherechi. În program mai este inclusă o cină, tombolă și bal până-n zori.

R. P.

Micherechi

Sărbătoarea hramului la Biserica Ortodoxă

Duminică, 6 noiembrie, la Biserica Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil de la Micherechi va avea loc, începând cu ora 9.00, oficierea Sfintei Liturghii a hramului. Slujba va fi săvârșită de către un sobor de preoți, printre care și Pr.

Arhim. Siluan, din partea Episcopiei Ortodoxe Române de la Jula, acompaniați de răspunsurile liturgice ale corului Facultății de Teologie Ortodoxă din Oradea, sub bagheta părintelui profesor Mihai Brie.

T. Iova

Budapesta

Cenaclu comemorativ

Societatea Culturală a Românilor din Budapesta și autoguvernările minoritare românești din sectoarele I, II și XI organizează un cenaclu comemorativ cu ocazia a 200 de ani de la nașterea avocatului, filologului și revoluționarului Eftimie Murgu. Cenaclul omagial va avea loc pe 11 noiembrie, de la ora 16.30, la Centrul Cultural Budavári (Budapesta, Cheile Bem nr. 6).

E. I.

Încheierea
ediției:
marți,
ora 18.00

Purcărete pe scena din Budapesta

În seara zilei de vineri, 4 noiembrie, va avea loc premiera piesei „Troilus și Cressida” de William Shakespeare în regia lui Silviu Purcărete, pe scena teatrului „Katona József” din Budapesta (str. Petőfi nr. 6), având ca protagoniști pe Ujlaki Dénes, Hau-

mann Péter și alții. Piesa este o comedie de umor negru, în care acțiunea se petrece în jurul prințului troian Troilus și a fiicei lui Calchas, Cressida. Opera urmărește să satirizeze moravurile clasei politice,

condiția umană mizeră, violența, mârșăvia, infatuarea eroilor care au participat la războiul troian. Amatorii de teatru vor avea ocazia să vizioneze piesa și în zilele de 5, 8, 17, 18 și 27 noiembrie.

T. Iova

@Foaia pe internet: www.foaia.hu

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaiă românească aparține autorilor. Foaiă românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Toamna în cimitir
(Foto: Aurel Papp)

Susținerea presei minorităților este o datorie publică

Ministerul Informaticii și Comunicațiilor (IHM) din Budapesta sprijină în acest an cu 22,5 milioane de forinți presa scrisă a minorităților din Ungaria. Acest sprijin va contribui la dezvoltarea informațională și crearea paginilor de internet a revistelor naționalităților. Contractele de finanțare au fost semnate la 25 octombrie, într-un cadru festiv, de către ministrul Kovács Kálmán și editorii publicațiilor de naționalitate. Evenimentul a avut loc la sediul din Budapesta al Autogovernării pe Țară a Germanilor din Ungaria, unde, cu această ocazie, și-a ținut ședința deschisă și Colegiul de Informatică al Naționalităților, forum care reprezintă minoritățile pe lângă IHM.

Ministrul Kovács Kálmán semnând contractul cu „Foaia românească”

La propunerea Colegiului, în 2005, revistele săptămânale ale croaților, germanilor, românilor, slovacilor și sârbilor vor primi câte 3 milioane de forinți, revista slovenilor 1,5 milioane, iar armenii, bulgarii, grecii, polonezii, rusinii și ucrainenii vor primi câte un milion de forinți pentru dezvoltarea sistemului informațional din redacții. În cazul fiecărei minorități s-a sprijinit doar o singură publicație.

În cadrul întâlnirii, Kovács Kálmán a subliniat că, după părerea lui, funcționarea și susținerea presei minorităților este o datorie publică, și aceasta trebuie să fie finanțată de la buget. Ministrul informaticii a numit internetul ca fiind cel mai important instrument în întărirea legăturilor dintre comunitățile minoritare, precum și între aceste comuni-

tăți și țara lor mamă. A amintit și despre acea declarație comună româno-maghiară, care s-a semnat cu ocazia ședinței comune de guvern de la București, și care include și minoritățile română și maghiară din cele două țări. La cererea reprezentanților minorităților, ministrul informaticii a promis că se vor căuta soluții pentru crearea unui server comun al naționalităților, care să cuprindă la un loc valorile culturale ale minorităților din Ungaria.

Președinții minorităților, care au participat la ședința Colegiului de Informatică, au apreciat unanim proiectele de sprijinire ale IHM, deoarece prin acestea, cu 2 ani în urmă, 1000 de autogovernări locale minoritare

au beneficiat de seturi de calculatoare, iar anul trecut au primit un astfel de sprijin autogovernările pe țară. Menționăm, că la această ședință, Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria nu a trimis nici un reprezentant, astfel cei prezenți nu au putut afla cum s-au folosit autogovernările românești de ajutoarele oferite de IHM.

Participanții la ședință au cerut ministrului Kovács Kálmán să insiste pe lângă guvern ca să se realizeze și cu alte țări, la fel ca și cu România, programe comune, care ar stimula dezvoltările informaționale.

Colegiul de Informatică al Naționalităților va apela în viitor pentru obținerea unui ajutor financiar din partea IHM și pentru dezvoltarea redacțiilor de radio și tv ale naționalităților. Eva Iova

O nouă ședință de lucru la Ambasadă

În urmă cu câteva săptămâni, la inițiativa doamnei ambasador Ireny Comaroschi, reprezentanții instituțiilor românești din Ungaria s-au întâlnit la Ambasada României de la Budapesta pentru a dezbate problemele românilor de pe aceste meleaguri. Atunci s-a propus ca, o dată la trei luni, să se reîntâlnească la ambasadă pentru a discuta în amănunt eventualele probleme ivite pe parcurs. Dar, luând în considerare importanța evenimentului, următoarea întâlnire a avut loc la o săptămână după ședința comună a guvernelor român și maghiar, în ziua de 28 octombrie.

La cea de-a doua întâlnire au sosit mai puțini reprezentanți ai instituțiilor românești. Discuțiile au început cu o prezentare a doamnei ambasador despre ședința comună de guvern, la care a participat și dânsa. Ședința a fost descrisă de către doamna ambasador ca fiind asemenea unei zi de lucru a Guvernului Român. Spre deosebire de celelalte ședințe de acest gen, de data aceasta miniștri români au stat alături de miniștri maghiari, în funcție de cabinetul din care făceau parte. Un factor care a facilitat semnarea celor 15 documente bilaterale l-a constituit existența unor planuri naționale de dezvoltare aproape identice, care încearcă să semene cât mai mult posibil cu strategia de dezvoltare a UE, stabilită la Lisabona, conform căreia în anul 2010 Uniunea Europeană va deveni actorul principal în lumea dezvoltată, în ceea ce privește resursele umane, educația, tehnologizarea, infrastructura, etc.

Foarte pe scurt, s-a trecut peste cele 15 documente. Două dintre acestea au fost evidențiate: înființarea Fundației Publice Româno-Ungare „Gojdu”, și crearea unor noi consulate generale, unul la Miercurea-Ciuc și altul la Julia, precum și a două consulate onorifice, la Győr și la Iași.

Cum ne-am așteptat, despre Fundația Gojdu s-a discutat mai amănunțit. Problema a fost ridicată de către Maria Berényi, care s-a întrebat în ce măsură aceasta mai seamănă cu fundația veche, înființată de Emanuil Gojdu. Inițial, instituția a fost înființată cu scopul acordării de burse elevilor români din Ungaria și Transilvania, pe când cea de acum este menită să sprijine atât elevii români cât și pe cei maghiari. În consecință, din vechea Fundația „Gojdu” a

la scara investițiilor de miliarde de forinți care se fac actualmente în Ungaria în domeniul informaticii, un asemenea buget va putea fi obținut cu siguranță din partea statului. Ba mai mult, după inițierea acestei transmisii, se pot înainta proiectele pentru introducerea unor rețele de internet în toate școlile cu statut minori-

Oaspetele ședinței de lucru a fost Heizer Antal, președintele Oficiului pentru Minorități

mai rămas doar numele și personalitatea emblematică a fondatorului ei, și nu trebuie să uităm niciodată că noua fundație nu este succesoarea celei întemeiate de marele mecena de origine macedoromână, Emanuil Gojdu.

O altă observație privind această chestiune a fost exprimată de către Tiberiu Boca, redactor șef la secția română a televiziunii din Seghedin. Se știe că Fundația va fi condusă de către un curatoriu, iar în opinia domnului Boca s-ar cuveni ca românii din Ungaria să aibă cel puțin un reprezentant în acest curatoriu.

Între timp și-a făcut prezența și Heizer Antal, șeful Oficiului pentru Minorități Naționale și Etnice, însoțit de Ștefan Frățean, director la acest oficiu. Domnul Heizer a sosit la ambasadă de la inaugurarea unui post de radio croat, care emite pe internet. Un interes deosebit pentru această investiție de 5 milioane de forinți l-a manifestat Petru Cîmpian, de la redacția română de radio de la Seghedin. După spusele dânsului, pentru radiourile de naționalitate, ale căror unde de transmisie se vor desființa anul viitor, internetul ar fi o soluție bi-nevenită. La toate acestea, Heizer Antal a estimat că,

legate de acest post de radio. Totodată, Heizer Antal a vorbit despre o întâlnire apropiată dintre Göncz Kinga, ministrul responsabil cu problemele minorităților și Traian Cresta, președintele ATRU. Doamna ambasador i-a mai informat pe cei prezenți despre faptul că Mihai Gheorghiu, secretar de stat la Departamentul pentru Românii de Pretutindeni, și-a manifestat dorința de a vizita în viitorul apropiat comunitatea noastră. Vizita de două zile va avea loc în a doua jumătate a lunii noiembrie sau începutul lunii decembrie, data precisă urmând a fi stabilită în curând. De asemenea, în săptămânile următoare, Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației din România, Nagy Zsolt, se va întâlni cu omologul său ungar, Kovács Kálmán.

Aceste vizite ministeriale constituie oportunități pentru ca reprezentanții comunității românilor din Ungaria să se întâlnească cu miniștrii în vederea soluționării diverselor probleme. Prin urmare, cei prezenți s-au pus de comun acord ca să stabilească obiectivele de primă importanță pentru comunitatea românească și să prezinte planuri concrete pentru realizarea lor.

Toma Iova

Autogovernările care nu fac nimic, vor fi trase la răspundere

Reprezentanții autogovernărilor românești din Ungaria au dezbătut vinerea trecută, 28 octombrie, un șir de probleme de actualitate. La sediul ATRU de pe strada Eminescu din Iula, președinții reprezentanțelor românești din județele Bichiș, Bihor, Ciongrad și din Budapesta au urmărit, printre altele, darea de seamă a membrului din curatoriul Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria” despre activitatea acestuia din perioada 2003–2005.

Alexandru Finna a informat că Fundația pentru Minorități a hotărât la ședința din 6 octombrie, printre altele, despre sprijinirea manifestărilor științifice, a presei electronice regionale și locale, a activității de teatru, a colecției publice și a editării de carte. În toate aceste categorii, în 2005, românii din Ungaria au obținut în total 3.090.000 de forinți. Totodată, Finna a atras atenția că Fundația este foarte strictă în acordarea subvențiilor, așa că organizatorii programelor naționalităților trebuie să lucreze serios la dosarele înaintate. Președintele ATRU a apreciat munca reprezentantului chitighăzean în acest curatori, și de aceea pentru această activitate nu se dau onorarii din partea Fundației, reprezentanții români au hotărât ca în viitor curatorul să primească un oarecare onorariu. Despre această problemă se va discuta la următoarea ședință.

La capitolul proiectelor

s-a înființat o comisie ad hoc, alcătuită din Daniel Negrea, Gheorghe Guiș și Gheorghe Marc, cei trei având sarcina să facă o selecție a dosarelor înaintate pentru „Premiul Pentru Tineret”. În continuare, Gheorghe Gros din Bichiș ciaba a cerut explicații conducerii pentru faptul că Autogovernarea pe Țară nu a fost reprezentată la ședința Colegiului de Informatică al Naționalităților din 25 octombrie, la care a participat și ministrul informaticii și comunicațiilor Kovács Kálmán. Reprezentantul român în colegiu fiind șeful Oficiului ATRU, Tiberiu Iuhăș a declarat că nu a putut participa din cauze personale, dar a trimis prin e-mail o dare de seamă colegiului despre situația actuală a sistemului informațional al autogovernărilor românești.

În cadrul ședinței din vineria trecută, președintele Traian Cresta a relatat despre ședința comună a guver-

nelor român și ungar de la București din 20 octombrie, la care a participat și dânsul, amintind colegilor săi despre rezultatele întâlnirii, și anume că s-au semnat 15 acorduri bilaterale din diferite domenii de interes ale celor două țări. La rândul său, președintele ATRU a mai atras atenția că autogovernările românești care nu și-au luat în serios datoria și n-au organizat tot anul nici măcar un singur program românesc, vor fi trași la răspundere din partea forurilor competente. Cresta a mai amintit că, în urma modificării Legii pentru Minorități, doar în acele localități vor putea fi înființate autogovernări minoritare la alegerile din anul viitor, în care există asociații de ale naționalităților respective. Tot atunci, s-a discutat și asupra faptului că cel puțin 30 de persoane din localitate trebuie să se declare români pentru înființarea unei autogovernări românești. Rita Păcș

România la raport

La exact șase luni de la semnarea Tratatului de aderare a României la UE, Comisia Europeană a prezentat săptămâna trecută, la 25 octombrie, în plenul Parlamentului European reunit la Strasbourg, raportul de monitorizare a procesului de integrare europeană a României. Documentul reprezintă viziunea executivului comunitar asupra capacității României de a deveni membră a Uniunii Europene și clarifică în ce măsură a progresat în îndeplinirea condițiilor de aderare.

Raportul de monitorizare al Comisiei reprezintă o evaluare exigentă, imparțială și competentă a gradului de pregătire a României pentru aderarea la Uniunea Europeană – informează un comunicat de presă al Ministerului Afacerilor Externe, transmis de Consulatul General al României la Seghedin. Analiza amănunțită efectuată în Raport pune în lumină progresele în pregătirea internă și, în egală măsură, identifică problemele ce mai rămân de soluționate, până la momentul aderării.

Spre deosebire de anii anteriori, când Rapoartele evaluau progresul anual, actualul Raport analizează gradul de pregătire având ca etalon stadiul pe care România trebuie să îl atingă la 1 ianuarie 2007.

Raportul – care reprezintă una dintre cele mai bune evaluări realizate de Comisie asupra situației României – se caracterizează printr-un ton predominant pozitiv. Documentul subliniază faptul că România a progresat în ansamblul domeniilor de pregătire internă, pe palierele criteriilor politic și economic, cât și pe cel al alinierii la legislația comunitară și al punerii sale în aplicare.

În privința capacității de asumare a calității de membru, Raportul apreciază că România este în grafic și că va fi pregătită, până la 1 ianuarie 2007, la majoritatea domeniilor. Definirea stadiilor de pregătire a aderării clasifică în trei categorii domeniile evaluate și tipul de acțiune necesară: pregătirea se derulează normal, este necesară depunerea de eforturi pentru îmbunătățirea perspectivelor de finalizare și, respectiv, se impune adoptarea de măsuri urgente pentru recuperarea întâzierilor. În acest mod, Raportul scoate în evidență subiectele restante care impun accelerarea eforturilor autorităților române.

Rezultatele pozitive înregistrate de autoritățile române – și reflectate în Raportul de monitorizare al Comisiei – oferă un set solid de argumente în favoarea confirmării aderării României la Uniunea Europeană la termenul stabilit.

Deși nu face recomandări privind data aderării, vestea bună pe care o dă raportul pentru români este că 1 ianuarie 2007 rămâne data posibilă pentru primirea României în UE.

E. Iova

CONCURS

Pentru cercetările naționalităților

Ministerul Învățământului din Ungaria a publicat recent un concurs pentru susținerea cercetărilor în favoarea învățământului naționalităților din țară. Scopul proiectului este sprijinirea cercetărilor, publicațiilor legate de predarea culturii și civilizației, respectiv a limbii de naționalitate. La concurs pot participa institutele de cercetări ale minorităților din Ungaria, organizațiile naționalităților, catedrele de naționalitate din cadrul universităților de stat.

Documentele necesare se pot obține on-line, de pe site-ul www.oma.hu. Dosarele vor fi înaintate până la data de 4 noiembrie, pe adresa Ministerului Învățământului.

În 2004, din acest proiect a fost sprijinit Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria, cu 2,8 milioane de forinți, și Catedra de Română de la ELTE, cu 500.000 forinți.

R. Păcș

1% 1% 1% 1% 1% 1% 1% 1% 1%

Impozit oferit sferei civile

Conform legilor în vigoare, cetățenii țării au posibilitatea să ofere 1% din impozitul lor personal asociațiilor civile, fundațiilor culturale, și concomitent diferitelor biserici.

Sistemul permite contribuabililor să direcționeze 1% din impozitul lor pe venit către o organizație neguvernamentală. Este un sistem prin care cetățenii au posibilitatea să decidă în mod direct ce se întâmplă cu o anumită parte a impozitelor lor.

Oficiul Impozitelor și Controlului Financiar (APEH) a înștiințat în aceste zile organizațiile civile despre suma cu care au fost

sprijinite acestea pe baza impozitelor din anul 2004.

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria (UCRU) informează cititorii Foii românești că a primit pe această cale în vara lui 2005 în total 109.042 de forinți. În ultimii patru ani de când UCRU are dreptul să primească astfel de subvenții a obținut de la contribuabili anual între 65 de mii și 160 de mii de forinți. Banii obținuți de UCRU au fost cheltuiți pentru finanțarea participării tinerilor români din Ungaria la cursuri de limbă și cultură în România.

Prezidiul UCRU

Orice om, când se confruntă cu moartea unui apropiat, se simte ciudat, straniu, doliul îi stăpânește zilele și nopțile. Singura mângâiere în aceste clipe este credința în Înviere. Cel pe care l-am pierdut de curând a trăit o viață împlinită, fericită, dar prea scurtă. După mai bine de 40 de ani petrecuți cu multă muncă și realizări, abia ajuns în pragul pensionării, Teodor Gurzău s-a stins din viață înainte să împlinească vârsta de 61 de ani.

Născut în decembrie 1944, la Micherechi, într-o familie de români, Teodor Gurzău nu a avut o copilărie ușoară. A rămas orfan pe jumătate, după moartea mamei sale dragi. Studiile elementare și le-a terminat la școala românească din Jula, după care, la sfatul unui unchi, și-a ales o meserie, despre care nu avea cum să știe că o să-i devină vocația vieții. A învățat la liceul tehnic de poșta și telecomunicații, specializându-se apoi tot în această profesie și la facultate. Din 1962 a lucrat la Budapesta, la Ofi-

Teodor Gurzău (1944-2005)

ciul Poștal nr. 62, unde a trecut prin toate treptele carierei de poștaș, fiind apoi mulți ani șeful acestui Oficiu Poștal. Din 2001 a condus Poșta nr. 70 din Capitală, cea mai mare poștă din țară cu activitate de prelucrare și distribuție specială, la cârma căreia a stat până la pensionarea sa din vara acestui an. Drept recunoștință pentru activitatea sa profesională, în toamna anului trecut, conducerea Poștei Ungare i-a oferit cea mai înaltă distincție, Premiul „Poștașul Anului”.

Nu și-a uitat niciodată

rădăcinile: și-a iubit mult satul natal, oamenii de acolo, s-a mândrit cu originea lui dintr-un sătuleț românesc, cu dansuri și cântece populare unice. A fost printre primii membri ai clubului românesc din Capitală. Le-a ajutat mulți tineri români să se angajeze la poștă.

După mai bine de patru decenii de muncă, s-a pregătit să trăiască viața liniștită a pensionarilor, având nenumărate planuri pentru timpul liber și pentru familie. Dar, inima lui a avut puterea să bată doar până la 14 octombrie 2005. Cu o săptămână înainte să preia „Premiul pentru Telecomunicația Ungară”, oferit de Ministerul Informaticii și Comunicațiilor, Teodor Gurzău s-a mutat într-o altă lume, într-o altă viață. Într-o lume unde nu este durere, nici întristare, ci viață fără de sfârșit.

La mormântul lui din iubitul său sat natal, unde a vrut să se reîntoarcă la bătrânețe, plânge sora și cumnatul lui, nepoții și neamurile lui.

Fie-ți țărâna ușoară și memoria binecuvântată, Unchiule!

Eva Iova

Profesorii noștri învață cultură și civilizație românească

În organizarea Centrului de Dezvoltare Umană și Informare al Județului Bichiș, la Centrul Cultural Românesc din Jula se desfășoară deja de trei săptămâni un curs de perfecționare pentru pedagogi români din Ungaria. Cursul acreditat de Ministerul Învățământului oferă participanților prelegeri despre cultura și etnografia românilor. După cum ne-a informat organizatoarea *Florica Santău*, referentă la Centrul de Dezvoltare Umană, acesta este singurul curs acreditat în Ungaria, la care în 2005 au luat parte 17 educatoare, învățătoare și profesori din Săcal, Bedeu, Chitighaz, Aletea, Micherechi și Jula.

– Sunt mulțumită de faptul că se organizează acest curs, dar în același timp mă simt cam tristă. Pe vremuri, când *Maria Gurzău Czegledi*, referenta de odinioară a institutului, a inițiat acest curs de perfecționare acreditat pentru profesorii români din Ungaria, cu profil de cultură și civilizație românească, limbă, metodologie, din păcate nu s-a găsit o instituție românească care să sprijine acest curs, așa a devenit gazda cursului Centrul de Dezvoltare Umană din Bichișciaba. Deci, gazda cursului este acest centru, iar organizatorul este profesorul de română care se angajează în cadrul Centrului de Dezvoltare Umană. În cazul nostru este vorba de persoana mea. După cunoștințele mele, actualmente, acesta este singurul curs acreditat în Ungaria, ceea ce este foarte important din punctul de vedere al profesorului, care, pe baza Legii Învățământului din Ungaria, este obligat ca din șapte în șapte ani să ia parte la diferite cursuri de perfecționare acreditate, unde trebuie să adune 120 de puncte. Cursul în discuție asigură pentru participanți 60 de ore, dintre care 30 de ore se fac în țară și 30 de ore în România. Deci, încercăm să găsim o instituție primitoare, receptivă la problemele noastre de învăț-

mânt, bineînțeles, colegi receptivi și foarte deschiși care ne cunosc și pe noi personal, și problemele cu care se confruntă învățământul românesc de la noi.

– Care este tematica cursului?

– După părerea mea, tematica este destul de complexă. Am încercat să introducem toate domeniile vieții noastre, a românilor din Ungaria, referindu-ne la cunoștințe de cultură, civilizație românească, limbă, predarea limbii române, predarea limbii ca limbă străină, metodologie și altele. Am crezut de bine să introducem diferite prelegeri cu conținut din domeniul literaturii, al lingvisticii, al pedagogiei în general, viața bisericească, puncte de reper în privința istoriei românilor din Ungaria, din etnografia și etnologia românilor din Ungaria, folclor, cunoștințe despre personajele poveștilor românești din Ungaria, povestitorii, cercetătorii noștri. Ne-am planificat o prelegere care ar dezbate importanța literaturii pentru copii și mai ales cum se poate realiza aceasta în școala generală. Vrem să facem o zi specială pentru profesori, unde am dori să le dăm niște modele cum se pot fabrica, confecționa jucării-le pentru copii.

(Continuare în pag. a 11-a)

Româna se predă și la Medgyesegyháza

La începutul lunii octombrie a pornit la școala din Medgyesegyháza un curs de limba română pentru copii. La cercul de română, condus de învățătoarea *Irina Ruja*, s-au înscris 32 de co-

pii. Alături de acest curs, copiii din Medgyesegyháza au posibilitatea să participe și la repetiții de dansuri populare românești, instructor fiind *Ioan Ruja*.

R. P.

Barnabás Csongrádi 1985-2005

Toate sentimentele ce se petrec înăuntrul omului, oricât de puternice ar fi, le mai poate tăinui față de alții, însă dragostea cea mare pe care o are cineva față de altul și mai ales când acesta îi este fiu, n-o mai poate ascunde. Ne putem întreba ce zburcium cuprinde sufletul unor părinți atunci când sunt lipsiți de dragostea odraslei lor, pierdută într-o tragedie cumplită.

Din păcate, acest zburcium sufletească cuprins și familia Csongrádi din Chitighaz, care a trebuit să suporte pierderea unicului lor fiu Barnabás, care i-a părăsit pentru totdeauna, în această viață, în urma tragicului accident petrecut în dimineața zilei de 17 octombrie a.c.

S-a stins din viață bucuria și speranța lor, lăsându-le sufletele îndurerate și îndoliate pentru tot restul vieții, fiindcă din ograda lor a fost smulsă cea mai frumoasă floare, pe care de acum înainte

n-or s-o mai poată uda decât cu lacrimi de durere și tristețe.

Barnabás Csongrádi s-a născut în ziua de 1 noiembrie a anului 1985, în Chitighaz, din părinții *Gheorghe* și *Maria Csongrádi*. Urmează cursurile școlii generale din localitate după care continuă la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Jula. Însă, în floarea vieții, după o tragică întâmplare, pleacă din mijlo-

cul celor dragi, lăsând un gol de neumplut și o durere nespuse de mare.

Mulțime de oameni, rudeni, prieteni, colegi și cunoscuți au dorit să-l conducă pe ultimul său drum, prin prezență manifestându-și prețuirea pentru cel plecat, dar în egală măsură și pentru familie. Tristețea i-a cuprins pe toți, însă prin rugăciune și-au pus nădejdea în Bunul Dumnezeu că sufletul acestuia, atât de tânăr, își va afla odihna în raiul fericirii.

Transmitem familiei îndurerate sincere condoleanțe, rugând pe Tatăl Ceresc să le dea putere să treacă peste această mare nenorocire, iar sufletul fiului lor Barnabás să-l odihnească în locul unde drepții pururea privesc lumina feței lui Dumnezeu, unde nu este întristare ci veșnică odihnă și eternă fericire.

Fie-i țărâna ușoară și memoria veșnică.

Pr. Florin Olteanu

Cum poți afla voia Domnului? (I)

Acum câțiva ani am primit vizita unei tinere care dorea să-mi ceară un sfat. Nu era sigură că îl iubește pe tânărul cu care se împrietenise. Totuși, intensitatea sentimentelor dintre ei creștea vertiginos. După multă frământare și multă rugăciune, se decisese să ceară direct de la Dumnezeu înțelepciune. Ar fi vrut ca El să-i vorbească printr-un semn clar. Îi spusese Domnului să-i arate dacă este de acord cu această prietenie. Cum era în preajma Crăciunului, semnul cerut ca și confirmare a fost ca băiatul să-i dea drept cadou o pereche de mănuși și o eșarfă. Bineînțeles că ea a așteptat apoi cu inima cât un purice venirea Crăciunului. N-a spus nici o vorbă cuiva despre planul ei. În seara de Crăciun a venit acasă și, surpriză, a dat cu ochii de un cadou. Părinții i-au spus că este chiar de la băiatul cu care se împrietenise. L-a luat repede, a fugit cu el în camera ei și l-a deschis. Ce să vezi? Era chiar o pereche de mănuși și o eșarfă!

Tânărul nu mai putea de bucurie. Vai însă, fericirea ei s-a terminat repede când fraatele ei i-a spus că (din glumă) el îi cumpărase cadoul și doar o păcălise (sau o mințise) că ar fi de la prietenul ei. În prima zi de Crăciun a venit și cadoul din partea prietenului ei, dar vai! Nu erau nici mănuși și nici urmă de eșarfă. „Vă rog”, a spus tânărul, „să-mi spuneți care este părerea dumneavoastră despre astfel de »semne« . Le putem considera o metodă prin care să primim călăuzirea lui Dumnezeu?”

Cum ne călăuzește Dumnezeu astăzi? Cum poate El, care este spirit invizibil și atotputernic, să-și comuni-

ce intențiile omului, care este carne și sânge? Trebuie să-L rugăm pe Dumnezeu să ne vorbească prin semne, cum a făcut tânărul de care v-am vorbit? Trebuie să „dăm cu banul” după ce

ne-am rugat în prealabil ca Dumnezeu să ne arate voia Sa? Nu cumva este de ajuns să ne silim să facem ce credem noi în momentul acela că este cea mai bună alternativă și să o declarăm pe aceasta drept „voia Domnului”?

În timpuri biblice, Dumnezeu și-a călăuzit poporul în multe feluri. Iosif a fost forțat să-și aleagă drumul în viață sub presiunea circumstanțelor potrivnice. Lui Moise, Dumnezeu i-a vorbit din mijlocul tufișului arzând. Israelii au fost conduși prin pustie de un nor ziua și de un stâlp de foc noaptea. Iosua a fost călăuzit prin felul în care i-a răspuns Dumnezeu la rugăciune (Iosua 7:7-15). Evanghelistul Filip a fost călăuzit printr-un înger, sutașul Corneliu printr-o vedenie. Dumnezeu le-a vorbit oamenilor „când într-un fel, când într-altul”. Călăuzirea divină nu este dată de obicei prin semne spectaculoase, printr-un foc din cer, o voce extraterestră, o vedenie de noapte sau o coincidență extraordinară a circumstanțelor. Metodele cele mai folosite de Dumnezeu sunt mult

mai puțin dramatice. Majoritatea copiilor lui Dumnezeu despre care citim în Biblie au fost călăuziți nu prin mijloace extraordinare (voci, vedenii, îngeri), ci prin intermediul lucrurilor natura-

le. Cei mai mulți dintre ei au fost călăuziți prin simplul fapt că au făcut ceea ce știau că trebuie să facă: să-și îngrijească turmele, să-și dregă năvodul sau să pună mâna pe coarnele plugului.

Probabil că cea mai grea îndeletnicire din viață este să luăm decizii. Trebuie să ne hotărâm să mergem undeva sau să nu mergem, să cumpărăm ceva sau să nu cumpărăm, să acceptăm ceva sau să nu acceptăm. Viața este o lungă succesiune de alegeri pe care trebuie să le facem între bine și rău, între adevăr și minciună, între ceea ce este bun și ceea ce este cel mai bun. Cu siguranță că Dumnezeu vrea să ne ajute să facem decizii înțelepte – nu numai în problemele majore, ca înșurătoarea sau alegerea unei meserii, ci și în micile detalii ale vieții de fiecare zi.

Aflarea voii lui Dumnezeu este, într-un fel, foarte legată de procesul prin care devenim o persoană după voia lui Dumnezeu. Cu cât ne vom strădui să fim asemenea lui Cristos în caracter, cu atât vom putea afla mai ușor care este voia lui

Dumnezeu pentru viața noastră. În Proverbe 3:6 ni se spune: „*Recunoaște-L în toate căile tale, și El îți va netezi cărările*”. Totuși, chiar și cei mai buni copii ai lui Dumnezeu ne vor spune că, uneori, nu este chiar atât de simplu să aflăm care este voia Domnului pentru o anumită situație. Există câteva reguli practice pentru aflarea voii lui Dumnezeu. Vrem acum să ne uităm împreună la câteva dintre ele.

Învățătura Cuvântului

În subiecte despre care putem citi în Biblie, ceea ce este scris rămâne autoritatea ultimă și inatacabilă. Ține minte că Dumnezeu folosește principii, nu numai porunci. De exemplu, principiul general al mulțumirii. Textul din 1 Tesaloniceni 5:18 spune: „*Mulțumiți lui Dumnezeu pentru toate lucrurile căci aceasta este voia lui Dumnezeu, în Cristos Isus cu privire la voi*”. Unii membrii din biserică parcă au darul nemulțumirii. Nimic nu le place. Părinții nu-i înțeleg; biserica este moartă; predicatorul nu predica bine; etc. Astfel de atitudini nu sunt în voia lui Dumnezeu. Știm precis aceasta pentru că nu

sunt atitudini de mulțumire. Ele calcă un principiu general al Bibliei.

Biblia vorbește și despre lucruri specifice, ca de exemplu, supunerea față de legile țării. Dar... te afli pe o șosea națională, este noaptea târziu, foarte puține mașini în jur, așa că de ce să nu conduci cu 130 de km în loc de 90 de km pe oră? Biblia spune: „*Fiți supuși oricărei stăpâniri omenești, pentru Domnul: atât împăratului, ca înalt stăpânitor, cât și dregătorilor, ca unii care sunt trimiși de El să pedepsească pe făcătorii de rele și să laude pe cei ce fac bine*” (1 Petru 2:13). Orice intenție care este contrară unui principiu din Biblie nu este în cadrul voii lui Dumnezeu.

Când luăm Biblia și o citim cu smerenie, într-un duh de rugăciune putem spune bucurători: Dumnezeu mi-a vorbit; am auzit glasul Domnului prin Cuvânt. Există o frază despre Biblie care a fost retipărită în multe locuri: „Biblia conține mângâiere ca să te încurajeze, hrana pentru suflet și lumina ca să te călăuzească. Ea este harta călătorului, toiagul drumețului și busola călăuzei”.

(Va urma)

Sursa: roboam.com

Teste ale credinței

Testul îndoielii

Pe când vorbea El încă, iată că vin niște oameni de la frunzașul sinagogii, care-i spun: „Fiica ta a murit; pentru ce mai superi pe Învățătorul?” (Marcu 5:35)

Testul simplității

I-au adus niște copii ca să Se atingă de ei. Dar ucenicii au certat pe cei ce îi aduseseră. (Marcu 10:13-15)

Testul perseverenței (îndrăzelii)

Și iată că niște oameni purtau într-un pat pe un slăbănog și căutau să-l ducă înăuntru ca să-l pună înaintea Lui. Fiindcă nu aveau pe unde să-l ducă înăuntru, din pricina norodului, s-au suit pe acoperișul casei și l-au coborât cu patul printre cărămizi în mijlocul adunării, înaintea lui Isus. (Luca 5:18-19)

Testul în fața autorităților

Fariseii au chemat a doua oară pe omul care fusese orb și i-au zis: „Dă slavă lui Dumnezeu; noi știm că omul acesta este un păcătos.” (Ioan 3:5)

Testul așteptării

Surorile au trimis la Isus, să-i spună: „Doamne, iată că acela pe care-l iubești este bolnav.” Dar Isus, când a auzit vestea aceasta, a zis: „Boala aceasta nu este spre moarte, ci spre slava lui Dumnezeu, pentru că Fiul lui Dumnezeu să fie proslăvit prin ea.” Și Isus iubea pe Marta și pe sora ei și pe Lazăr. Deci, când a auzit că Lazăr este bolnav, a mai zăbovit două zile în locul în care era. (Ioan 11:3-6)

(Din Sfânta Scriptură, ediția Thompson)

Libertatea religioasă îngrădită în Statele Unite

Un judecător din California a emis un ordin judecătoresc prin care îi împiedică pe pastori să predice în aer liber lângă tribunele din Los Angeles, informează Mission Network News. Evanghelistul Ray Comfort, de origine din Noua Zeelandă, a predicat în aer liber aproape zilnic lângă tribunalul din localitatea Belfower. „Tocmai mă pregăteam să îmi închei discursul, când doi polițiști au venit și mi-au înaintat un ordin judecătoresc în care scria că nici eu, nici vreun alt colaborator, nu avem voie să predicăm lângă tribunal. În Los Angeles, există peste 40 de tribune” a declarat Comfort. Alianța

pentru Apărare îl va sprijini pe Comfort pe durata procesului, iar Comfort va predica în continuare în fața unei secții unde se construiesc vehicule și motoare.

Cu siguranță, Cuvântul lui Dumnezeu îi va îndruma pe mulți oameni către Cristos. Un predicator poate în decurs de o jumătate de oră, să vestească pe Cristos unui număr de oameni mai mare decât cel al persoanelor care intră în biserică într-un an. Aceasta se datorează faptului că pastorul merge în mijlocul oamenilor și vestește Evanghelia oricărei persoane. Rugați-vă ca ordinul judecătoresc să fie retras.

Părintele Arsenie Papacioc

Ați auzit de iad, dar nu-l cunoașteți

Părintele Arsenie Papacioc este considerat cel mai mare duhovnic român în viață. A făcut parte din „generația de aur” a teologilor români, a fost prigonit și închis de comuniști. A stat în pustie cu părintele Cleopa. Din anul 1976 este duhovnicul Mănăstirii „Sfânta Maria” – Techirghiol.

Deși are 91 de ani, deși chinuit de boli trupești, părintele încă mai slujește. Oamenii spun că duhovnicul este văzător cu duhul.

Iată câteva din învățăturile părintelui Arsenie:

„Pentru ceea ce a făcut Hristos pentru noi, nu e permisă nici cea mai mică abatere. Iar dacă se întâmplă, să fie fără voia noastră, să căutăm duhovnicul și să ne dezlegăm. Pentru că nici o nenorocire nu înseamnă ceva, dacă credința rămâne în picioare. Cel mai mare câștig al Satanei este descurajarea noastră în urma unor căderi, slăbiciuni. Dragii mei, nu se ajunge să străbați distanțe decât pas cu pas, dar sigur. Nu vă întreb dacă ați auzit de iad. Ați auzit, dar nu-l cunoașteți! Apucați-vă de acum de a cunoaște mai întâi Raiul. Vă cunoașteți după identitatea din buletin, dar nu vă cunoașteți inimile, posibilitățile.

Dragii mei, ființa omenească este cu totul superioară întregii creații. Umanitatea e superioară îngerilor. Dumnezeu a creat îngerii cu o mare misiune. Ei pot mult, pentru că sunt curați. Dumnezeu ne-a creat singuri, numai pentru El. Nu pentru altceva, cu nici un chip! Ne-a creat ca să fim împreună cu El în vecii vecilor, iar pentru așa ceva ne-a creat liberi, dar ne-a asortat, ne-a dat înger păzitor, pe care l-ați uitat! Dar n-ați simțit pe dracol pe spinare ca să vedeți cât de important e îngerul păzitor împotriva lui. Se spune că este cu neputință să nu mori dacă vezi un înger în adevărata lui lumină. Îngerul ăsta are o misiune grozav de importantă. Toate gândurile și cuvintele tale spre Dumnezeu sunt duse de înger la Dumnezeu.

La o conferință, primeam bilete. Și-mi zice unul că el are un păcat mic. Dar eu cunosc un păcat și mai mic decât al lui. Adam n-a făcut altceva, decât a mușcat dintr-un măr. N-a fost împotriva lui Dumnezeu, nu

s-a îndoit de existența puterii divine, dar n-a ascultat. Și a răsturnat cerul și pământul. Nu există păcat mic! A trebuit să vină Hristos să salveze ființa omenească. Și ne-a adus mai mult decât ne-a pierdut Adam! Ne-a dat puțința de a ne îndumnezei. Noi, niște ființe în dimensiunea în care suntem, avem puteri divine! Avem o animalitate în noi și unde încetează animalitatea începe omul. Până când, vă întrebați, dăm voie animalului ăstuia din noi să lucreze?

În viața mea, am fost la multe căpătaie de muribunzi. Țipete grozave, vedeau dracii, vedeau păcatele exact cum le-au făcut! Nu se puteau salva, că moartea nu vine să-i faci o cafea! Vine să te ia. Te duce unde-s faptele, nu discută. Și toți aceștia doreau să mai trăiască o zi. Ziceți că-i puțin... dar să vedeți, când se oprește răsuflarea, ce importantă e o clipă. Justiția divină e încadrată de marea iubire divină, și ne iartă cu o suspinare. Asta m-a făcut să spun că o clipă poate să fie un timp și o suspinare poate să fie o rugăciune. Și un mare trăitor a zis că această clipă e mai mult decât coșul cu lacrimi. Dumnezeu vrea o inimă sinceră, și nu mii de rugăciuni. Vrea inima noastră. Nimic nu-i mai scump de la Dumnezeu decât timpul. Ni l-a dat ca să ne salvăm. Ne-a suferit, ne-a îngăduit, doar-doar neom ridica. Asta e mila lui Dumnezeu – ne ține o viață

întreagă! Dacă am găsi cu puțință să întrebăm pe cei de sus – ce v-a costat de ați ajuns la atâta fericire, răspunsul ar fi: timp, puțin timp, petrecut bine. Dumnezeu ne-a creat liberi ca să luptăm, că harul Lui nu vine la un milog, vine la un erou.

A iubi vrăjmașii e o poruncă, nu un sfat! Eu, care stau de vorbă cu multă lume, am simțit că-mi spun – părinte, până aici! Fac orice, 1.000 de metanii pe zi, dar să nu-mi spui să-mi iubesc dușmanii. Vedeți ghearele drăcești care stăpânesc pe fiecare? Dacă nu poți să-ți iubești vrăjmașii, măcar să nu-i urăști, și nu mai ești în baltă, ci pe treaptă. Să facem puțină cântăreală negustorească... Focul iadului e o realitate, nu o sperietoare adusă de duhovnici sau părinți în educația religioasă. Iadul e o mare realitate! Și dacă nu ierți, mergi în focul de veci. Focul de acolo e de mii de ori mai tare decât focul de aici, și-i fără lumină. Nu te vezi cu cineva! Și nu stai acolo un timp, ci o veșnicie! Dați-vă seama, îngrozitor! Pentru că nu numai suferința fizică te macină, ci și faptul că ești rupt de iubirea lui Dumnezeu pe veșnicie. Te îngrozește veșnicia asta, măi fraților! Te plictisesc de multe ori chiar niște bunătăți, că te saturi de ele.

Fraților, la judecată vom fi întrebați: de ce n-ai iubit? Pentru că am dușmănit, pentru că am vorbit de rău, pentru că am ucis! Luptați, de ce nu vreți să cereți harul lui Dumnezeu? Când vin ispite de tot felul, strigați la Hristos: Doamne Iisuse, Doamne Iisuse! Nu stați în virtutea inerteiei, trăiți fiecare moment. E greu, dar Dumnezeu vă înțelege, vrea să vă ajute. Ne urmărește pentru că ne iubește. Hai să ne iubim! Atunci când facem crucea ne plecăm Sfintei Treimi. Când ridici mâna la frunte, toată înălțimea, Tatăl, apoi, toata adâncimea, Fiul și duci la umeri, toată lățimea, Sfântul Duh. De aceea fuge dracul de cruce! Dar dacă o faci așa, ca și cum ai cânta la mandolină, atunci nu știi care draci vor mai fugi, mai mult îi încurajezi.”

(Sursa: crestinortodox.ro)

Părticele din moaștele Sf. Dimitrie cel Nou

Părticele din moaștele Sfântului Dimitrie cel Nou, ocrotitorul Bucureștiului, au fost oferite în dar Bisericii Ortodoxe Bulgare, a anunțat Patriarhia Română. Cu binecuvântarea PF Părinte Patriarh Teoctist, o delegație a Arhiepiscopiei Bucureștilor, condusă de către Episcopul Vicar Varsanufie Prahoveanul, a mers la Ruse, la 26 octombrie, pentru a oferi în dar o icoană și părticele din cinstitele moaște ale Cuviosului Dimitrie cel Nou.

Moaștele, înmânate Mitropolitului de Ruse, Neofit, au fost așezate în biserica Mănăstirii Basarabov, situa-

tă în apropierea orașului Ruse, în condițiile în care sfântul a trăit în acea regiune. Decizia ca părticele din moaștele Sfântului Dimitrie cel Nou să fie oferite, împreună cu icoana cuviosului, clerului și credincioșilor ortodocși bulgari a fost luată de Consiliul Eparhial al Arhiepiscopiei Bucureștilor, la solicitarea Patriarhului Maxim al Bulgariei. În ziua de prăznuire a Sfântului Dimitrie cel Nou, 27 octombrie, Mitropolitul Neofit și Episcopul Vicar Varsanufie Prahoveanul au oficiat Sfânta Liturghie la Mănăstirea Basarabov.

T. Iova

Nichifor Crainic

Eu am trăit

*De besna ta, o moarte, nu mă tem,
Eu am trăit —
Și știu că va să vii. Deci, nu te chem.*

*Că dacă Domnul m-a deosebit
Din marea umilință populară,
A fost ca mai adânc s-o simt: eu am trăit.*

*Cu sete de albine-am adunat
Nectarul din grădinile femeii,
Dar mierea dragostei m-a-nveninat.*

*M-am împărțit prietenilor mei
În clipele de aur și de scrum
Prin mine să-i îmbun și eu prin ei.*

*Și-n sus, prin drumul fără căpătâiu,
Prin colți de stâncă pașii mei călcară
Și-avui ades prăpăstii sub călcâiu.*

*Și trăsnetul mi-a doborât înălții
Stejari ai năzuinții,
Dar din nădejdea mea sbucniră alții.*

*În viață crezul meu e ca un stei:
Oricât de greu ciocanul sorții cade
Nu-l sfarmă, ci doar scapără scântei.*

*Când ce clădeam s-a dărâmat, am reclădit;
N-am izbândit ca Meșterul Manole.
Dar am zidit mereu: eu am trăit.*

*Și-ades, plătit cu trude sângerii,
Tot cerul l-am răsfrânt
În iezere de limpezi bucurii.*

*De besna ta, o moarte, nu mă tem,
Eu am trăit —
Și știu că va să vii. Deci, nu te chem.*

*Tu, — paraclisierul năimit
Ce stinge candelabrele-n altare
Când liturghia vieții s-a sfârșit.*

Eu am trăit.

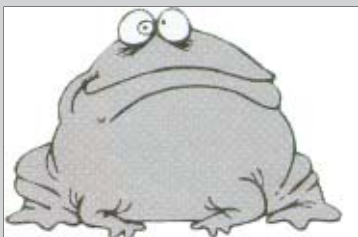
Bancuri...

Ce e roșie și verde în
același timp?

O broască
foarte nervoasă!

Cum poți face o
broască confuză?
Să o pui într-un bol
rotund și să îi spui să
se odihnească în colț!

Ce poartă broaștele
la modă?
Costume de sărituri!

Ce îi spune broasca
țânțarului?
Începi să mă bâzâi!

Un copil obraznic
trece prin grădina
vecinului. Vecinul
strigă supărat: „Ți-am
spus să nu te mai
prind acolo!”, la care
băiatul răspunde: „Păi
nici nu m-ați prins!”

Sport

Scrieți lângă cele de mai jos ramura sportivă la care
fac aluzie.

RING _____

RACHETĂ _____

TURĂ _____

FLORETĂ _____

DISC _____

INELE _____

FUNDAȘ _____

PADELĂ _____

COȘ DE SFOARĂ _____

BILĂ MARE DE LEMN _____

Dezlegare:

baschetbal, popice
box, tenis, șah, scrimă, atletism, gimnastică, fotbal, caiac,

L. Borza

Făt-Frumos din lacrimă (IX)

de Mihai Eminescu

Lumea-l crezuse mort pe
Făt-Frumos, și de aceea,
când se împrăștie faima ve-
nirii lui, ziua-și muie aerul în
lumină de sărbătoare și o-
amenii așteptau murmurând
la faima venirii lui, cum vu-
iește un lan de grâu la sufla-
rea unui vânt.

Dar ce făcuse oare în vre-
mea aceea Ileana împărătea-
sa? Ea, cum plecase Făt-Fru-
mos, s-a închis într-o grădi-
nă cu nalte ziduri de fier, și
acolo, culcându-se pe pie-
tre reci, cu capul pe un bo-
lovan de cremene, plânse
într-o scaldă de aur, așezată
lângă ea, lacrimi curate ca
diamantul.

În grădina cu multe stra-
turi, neudată și necăutată de
nimeni, născură din pietriș
sterp, din arșița zilei și din
secăciunea nopții flori cu
frunze galbene și c-o culoa-
re stinsă și turbure ca
turburii ochi ai morților –
florile durerii.

Ochii împărătesei Ilenei,
orbiți de plâns, nu mai ve-
deau nimica, decât i se pă-
rea numai că-n luciul băii,
plină de lacrimile ei, vedea
ca-n vis chipul mirelui ei iu-
bit. Ci ochii ei, două izvoare
secate, încetase de a mai
vărsa lacrimi. Cine-o vedea
cu părul ei galben și lung,
despletit și împrăștiat ca cre-
ții unei mantii de aur pe să-
nul ei rece, cine-ar fi văzut
fața ei de-o durere mută,
săpată parcă cu dalta în tră-
săturile ei, ar fi gândit că-i o
înmărmurită zână a undelor,
culcată pe un mormânt de
prund.

Dar cum auzi vuietul ve-
nirii lui, fața ei se-nșenină;
ea luă o mână de lacrimi din
baie și stropi grădina. Ca
prin farmec, foile galbene ale
aleilor de arbori și ale stra-
turilor se-nverziră ca smaral-
dul. Florile triste și turburi
se-nălbiră ca mărgăritarul cel
strălucit, și din botezul de
lacrimi luă numele lăcră-
mioare.

Împărăteasa cea oarbă și
albă umblă încet prin stra-
turi și culese în poale o
mulțime de lăcrimioare, pe
care apoi, așternându-le lân-

gă baia de aur, făcu un pat
de flori.

Atunci intră Făt-Frumos.
Ea s-aruncă la gâtul lui, însă,
amuțită de bucurie, ea nu
putu decât să îndrepte
asupra-i ochii săi stinși și orbi,
cu care ar fi vrut să-l soarbă
în sufletul ei. Apoi ea îl luă
de mână și-i arătă baia de
lacrimi.

Luna limpede înflorește ca
o față de aur pe seninul cel
adânc al cerului. În aerul
noptii, Făt-Frumos își spală
fața în baia de lacrimi, apoi,
învăbindu-se în mantaua ce
i-o țesuse din raze de lună,
se culcă să doarmă în patul
de flori. Împărăteasa se cul-
că și ea lângă el și visă în vis
că Maica Domnului des-
prinsese din cer două vine-
te stele ale dimineții și i le
așezase pe frunte.

A doua zi, deșteptată, ea
vedea... A treia zi se cunu-
nă împăratul cu fata
Genarului. A patra zi era să
fie nunta lui Făt-Frumos. Un
roi de raze venind din cer a
spus lăutarilor cum horesc
îngerii când se sfințește un
sfânt, și roiuri de unde răsă-
rind din inima pământului
le-a spus cum cântă

ursorile când urzesc binele
oamenilor. Astfel lăutarii
măiestriră hore nalte și urări
adânci.

Trandafirul cel înfocat,
crinii de argint, lăcrimioare-
le sure ca mărgăritarul, mi-
ronosițele vioarele și florile
toate s-adunară, vorbind fie-
care în mirosul ei, și ținură
sfat lung cum să fie lumini-
le hainei de mireasă; apoi
încredințară taina lor unui
curtenitor flutur albastru
stropit cu aur. Acesta se
duse și flutură în cercuri
multe asupra feței miresii
când ea dormea și-o făcu să
vadă într-un vis luciu ca
oglindea cum trebuia să
fie-mbrăcată. Ea zâmbi când
se visă atât de frumoasă.

Mirele-și puse cămașă de
tort de raze de lună, brâu de
mărgăritare, manta albă ca
ninsoarea.

Și se făcu nuntă mândră
și frumoasă, cum n-a fost
alta pe fața pământului.

Și au trăit apoi în pace și
în liniște ani mulți și fericiți,
iar dac-a fi adevărat ce zice
lumea, că pentru feții-fru-
moși vremea nu vremueș-
te, apoi poate c-or fi trăind
și astăzi. (Sfârșit)

Enciclopedia pentru tineret

Enciclopedia pentru tineret

Sistemul solar este inclus într-o uriașă spirală, formată din stele, gaz și praf interstelar, galaxia. Văzută de pe pământ, aceasta desenează pe cer o lungă dără albicioasă, Calea Lactee. Universul, cel puțin până la limita de bătaie a telescoapelor, pare alcătuit din milioane de galaxii, în general grupate în roiuri, despărțite de maro întinderi de vid.

Soarele este una dintre cele 100 de miliarde de stele reunite într-o imensă aglomerare de stele, de gaz și de praf interstelar, Galaxia.

Aceasta se prezintă ca un disc foarte plat, de aproximativ 100.000 de ani-lumină diametru și de numai 5.000 de ani lumină grosime, care are în centru o mare umflătură – de aproximativ 15.000 de ani-lumină lărgime – nucleul. Nouă, centrul Galaxiei ne apare situat în constelația Săgetătorului.

Soarele se află la 28.000 de ani-lumină de centru, într-o zonă în care discul este gros de aproximativ 3.000 de ani-lumină. Discul cuprinde 70% din masa totală a Galaxiei. El reunește stele de mase și de vârste diferite, împreună cu o bogată materie interstelară. Aceasta din urmă, laolaltă cu stelele cele mai tinere, sunt repartizate de-a lungul brațelor spiralei, a căror grosime nu depășește 200 de ani-lumină. Stelele cele mai bătrâne sunt mult mai puțin concentrate, ocupând o zonă de grosime între 700 și 1.000 de ani-lumină. Bulbul conține foarte puțin gaz, fiind constituit, în cea mai mare măsură, din stele bă-

trâne. Regiunea centrală, cea mai densă, formează ceea ce se numește „nucleul” Galaxiei. Însuși centrul Galaxiei

coincide cu o radiosursă compactă, Sagittarius A, cu un diametru de 20 de ori mai mic decât distanța de la Pământ la Soare. Aceasta este și o sursă de raze x și infraroșii. S-a părea că ar fi vorba de o gaură neagră. În jurul acestui disc, într-un halo sferic de 150.000 de ani-lumină diametru, sunt răspândite mai mult de o sută de roiuri globulare, pline de stele bătrâne. Întreaga Galaxie se învârtă în jurul centrului, dar materia se

deplasează cu atât mai repede, cu cât este mai aproape de centru. Sistemul solar se învârtă cu viteza de aproximativ 250 km/s, milioane de ani pentru a face o rotație completă. De la formarea lui, trebuie să fi efectuat deja douăzeci de rotații. Soarele se deplasează și în raport cu stelele vecine.

Galaxii cu milioanele

Milioane de galaxii, mai mult sau mai puțin asemănătoare cu cele ale noastre, populează Universul. Ele se împart, după forma lor, în patru mari categorii: spirale (60%), eliptice (15%), lenticulare (20%) și neregulate (3%). Numai 2% din galaxii, numite „particulare”, scapă acestei clasificări. Printre spirale, se disting spirale normale (S) și spirale barate (SB), după cum brațele spiralei pleacă direct din miezul galaxiei sau din extremitățile unei bare „diametrice”. Există o relație între forma unei galaxii și proporția de stele tinere și de gaz pe care o cuprind.

Nucleul anumitor galaxii reprezintă o sursă intensă de raze invizibile (raze X, ultraviolete, unde radio...), care stau mărturie unor fenomene violente. Aceste galaxii active ar fi, se pare, foarte tinere. Acestei familii i se adaugă „quasarii”, corpurile cerești cele mai îndepărtate din câte se cunosc. Quasarii reprezintă, datorită luminozității lor, partea vizibilă a unui nucleu de galaxie activă, aflată foarte departe de noi.

Liceenii români au fost în top

Pentru prima dată în istoria Julei, în zilele de 26–27 octombrie, s-au organizat „Zilele Elevilor”. În cadrul programelor care au durat două zile au luat parte cele trei licee din oraș, cu câte o echipă formată din 15 persoane. Cu ocazia acestor zile a fost ales primul elev-primar al orașului cu doi viceprimari, s-au desfășurat concursuri, concerte, și alte programe care au stârnit entuziasmul tinerilor. Elevii Liceului „Bălcescu” s-au prezentat onorabil la toate competițiile care au avut loc în această perioadă, iar succesul raportat a fost pe măsura eforturilor depuse.

Hajnalka Lövei

În prima zi, când s-au ținut alegerile pentru „primăria” orașului, programul prezentat de adolescenții români a impresionat atât de mult publicul, încât eleva Hajnalka Lövei din clasa XII/A, a ieșit învingătoare, fiind primul primar al orașului ales din rândul elevilor. În această calitate, Hajni va trebui să-și îndeplinească promisiunile din programul de campanie, să participe activ la organizarea diferitelor programe pentru tineret care se vor desfășura în oraș, să asiste la ședințele consiliului local etc.

În cea de-a doua zi s-a desfășurat concursul intitulat „Tinerii julani ai anului”, în cadrul căruia echipa elevilor de la Liceul Românesc a oferit un maxim de potențial în vederea obținerii victoriei asupra adversarilor, obiectiv pe care în final au reușit să-l îndeplinească.

Astfel, Liceul Bălcescu se poate mândri, până anul viitor, cu încă un trofeu care va împodobi vitrina școlii, grație silinței elevilor și a profesoarei Valeria Lengyel care s-a ocupat de ei și i-a îndrumat în pregătirile pentru concursuri.

T. Iova

Zece-n lung
Și trei în lat
Bat piciorul ne-ncetat:
Când la stânga,
Când la dreapta,
Azi bunicul,
Măine tata.

(Plutonul de soldați)

Înalt cât casa,
Verde ca mătasa,
Și-n vârful spicului
Firul mărgăritului.

(Căru)

Primăvara te veseleşte,
Vara te umbreşte,
Toamna te nutreşte,
Iarna te-ncăleşte,
Poftim de ghiceşte.

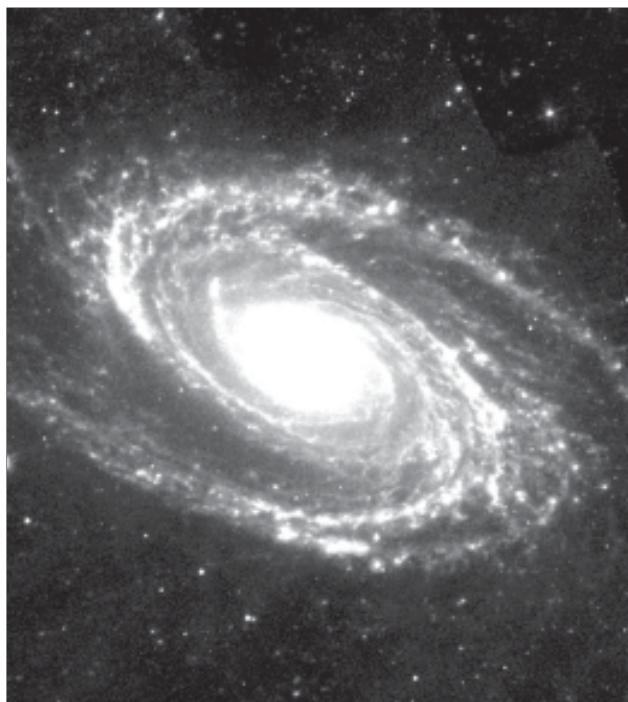
(Pomul)

Am un grajd împărătesc,
Unde caii se topesc.

(Soba și lemnele)

Ce veghează peste mare
Și nu-i stă nimic în cale?

(Farul)

Un român a dat Ungaria în judecată

Săptămânalul Formula AS a publicat recent un articol interesant cu titlul „Un român american cheamă Ungaria în judecată la Strasbourg”, din care aflăm despre strădaniile unui român stabilit în Statele Unite ale Americii de a apăra imaginea României în lume. **Anton Lixandroi** din Cortlandt Manor, statul New York, a depus recent dosarul LIXANDROIU vs UNGARIA, la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului de la Strasbourg. Rezident în SUA de peste 30 de ani, Lixandroi face parte dintre acei entuziaști pentru care calitatea de român n-a însemnat niciodată o rușine sau o piedică în afirmarea profesională. Dimpotrivă. Iubirea lui pătimășă pentru România l-a ținut tot timpul în stare de veghe, l-a determinat să monitorizeze presa și televiziunile americane, să intre în Partidul Republican și să poarte o îndelungată corespondență cu diverși congresmeni și cu redacțiile unor importante ziare. Acceptarea de către Curtea de la Strasbourg a procesului său împotriva statului ungar este cel mai important succes reținut în ultima sută de ani de un român, privind repararea morală a unor atrocități și crime care nu se prescriu niciodată, dar care pot fi iertate doar dacă autorul lor își exprimă public regretul și le recunoaște. Asta dorește Anton Lixandroi de la Ungaria. Mai jos reluăm câteva fragmente interesante din articolul lui **Ion Longin Popescu**, pe care îl puteți citi în întregime în revista Formula AS, nr. 685 (www.formula-as.ro).

– Sunteți un om împlinit. Ați avut o slujbă bună, aveți o pensie frumoasă, sunteți cetățean american, aveți familie, casă, mașini, bani în bancă, arătați la 65 de ani ca la 45. De ce ați ales să vă bateți capul cu denigratorii și ignoranții de profesie, în loc să vă trăiți, pe mai departe, fericitul vis american?

– Mi-am zis: cineva trebuie să acționeze, suntem români și nu mai suport să fim duși la oala cu gunoi în halul ăsta. Atunci am început campania, adică nu am iertat nimic unde am văzut că este ceva antiromânesc; m-am pus pe scris și pe argumentat, cerând celor care publicau articole despre români să retracteze minciunile și afirmațiile aberante. Practic, am ajuns la concluzia că există un complot contra României, și nu poate nimeni să-mi scoată această convingere din cap.

– Vă propun să sintetizați activitatea dvs. epistolară purtată cu instituțiile americane de presă, implicate în falsificarea realităților și istoriei României. Care sunt ziarele și televiziunile cu care v-ați războit cel mai des?

– Pe locul întâi, de la distanță, se situează The New York Times. Acestui ziar i-am trimis nu mai puțin de 790 de scrisori de protest, la care nu a răspuns deloc! Mai departe, am cerut sprijinul a șase senatori care, la rândul lor, au scris redacției, sugerându-i să-și respecte cititorii. Nici ei n-au primit nici un răspuns. Mă gândesc să dau în judecată acest ziar și să-i cer 200 de milioane de dolari – daune pentru defăimarea statului român, sumă pe care o voi dona pentru construirea de

azile și spitale în țară. Urmează ziarele International Herald Tribune, Chicago Tribune, The New York Review of Books, Financial Times, precum și televiziunile CNN și Channel Seven.

– Care sunt falsurile și denigrările care v-au iritat cel mai mult?

– Enumăr câteva: în România trăiesc 3 milioane de maghiari și 3 milioane de țigani, iar ansamblul minorităților naționale depășește 40% din populație. Cu alte cuvinte, numai 60% din populația României sunt români! Armata Română a împușcat și aruncat de vii în foc zeci de mii de evrei din nordul Transilvaniei, în timp ce guvernul român condus de Antonescu a trimis la Auschwitz 200.000 de evrei din Transilvania. Declarația generalului american Wesley Clark, potrivit căreia „Tratatul de la Trianon a fost o mare greșală și ar trebui revizuit”. Harta publicată de National Geographic, în care se arată că în Transilvania se vorbește o singură limbă: maghiara. Harta revistei Arbores Lumii, care ne înfățișează „Ungaria Mare”, întinsă de la Tisa până la Dunăre, la Marea Neagră și la Nistru. (...) În fine, am fost scandalizat de declarația consulului american la București, **Michael Mates**, potrivit căreia Biserica Ortodoxă Română persecută alte biserici, în special Biserica Maghiară. Mulți nervi mi-a făcut și articolul ziaristului **Thomas I. Noon**, intitulat „România își persecută minoritatea maghiară”. Probabil l-a scris în stare de ebrietate, așa cum par a fi multe articole antiromânești publicate în America. De altfel,

nici episcopul **Tókes** nu e prea departe de acești denigratori, când afirmă, la Cleveland, că maghiarii sunt un fel de sclavi negri ai României.

– Am aflat că, de când România a devenit membră NATO, acest gen de articole par să se fi rărit în presa de peste Ocean. Este adevărat?

– Este adevărat. The New York Times n-a mai scris nimic în ultimul an despre România. Nici rău, nici bun. Dar asta nu înseamnă că jurnaliștii respectivi nu trebuie să răspundă pentru ceea ce au făcut.

– Profesorul George Duma din California a încercat să aducă în fața Curții de la Strasbourg atrocitățile comise în Transilvania, în anii ocupației horthyste (1940–1944). El n-a reușit, dar dosarul dvs. a fost acceptat. Vă aflați în stare de judecată cu statul ungar. Cum ați luat această decizie curajoasă?

– Profesorul Duma a făcut o greșală: a cerut com-

pensații financiare. Or, Curtea nu judecă astfel de cazuri, ea judecă încălcări grave ale drepturilor omului. Eu am plecat de la adevărul că Ungaria este un stat democratic și civilizat, iar în consecință nu poate ignora fapte din trecutul său. De aceea, nu cer bani, vreau doar ca Statul Ungar să recunoască public atrocitățile și crimele comise în Transilvania în timpul ocupației horthyste (1940–1944). Vreau să nu uite că horthysmul a desfigurat imaginea sa de stat modern. Germanii și-au cerut iertare evreilor, polonezilor și țiganilor. Austria, la fel Japonzii au făcut același lucru în fața coreenilor și chinezilor. România, prin vocea președinților ei democrați, a condamnat crimele antievreiești din timpul războiului. Sunt un român liber și-mi cunosc istoria neamului. Cum să las să treacă în uitare crime oribile, precum cele de la Ip și Treznea, demolarea a sute de biserici ortodoxe și de sinagogi, alungarea a sute de preoți și intelectuali, expulzarea a 500.000 de români din Transilvania de Nord? În septembrie–decembrie 1940, armata ungară a lui Horthy, în colaborare cu extremiștii maghiari locali, a ucis 6.000 de români. În martie–august 1944, a masacrat peste 80% din populația română de origine evreiască, deportând la Auschwitz și Maidanek 160.000 de evrei, în cadrul unui plan de purificare etnică. Se va spune că Hitler a dat ordinul, dar pe mine nu mă interesează acest lucru,

eu știu că ucigașii purtau uniforma statului ungar. Iar după cum au recunoscut înșiși naziștii, „eficiența” și „rapiditatea” ungurească în a trimite oamenii la camerele de gazare au fost superioare celor germane. Așa cum am scris în Expunerea Faptelor din dosarul depus la Strasbourg, ar fi o mare injustiție ca aceste crime să fie ținute în secret și pe mai departe. Ele trebuie prezentate comunității internaționale, completându-se, astfel, abominabilul tablou al Holocaustului. Iar dacă Ungaria prietenă își va prezenta scuzele, cum se cuvine unui stat responsabil, cred că prietenia româno-maghiară se va întări și mai mult.

– Cine v-a sprijinit în demersul dvs. fără precedent?

– Congresmenii ai Partidului Republican și chiar Casa Albă.

– După notificarea părții ungare, procesul își va urma cursul. Există și posibilitatea de a nu vi se da satisfacție. Ce veți face?

– Indiferent ce va fi, precedentul a fost creat. Mulți oameni vor afla că și Ungaria a luat parte activă la Holocaust. Se va vorbi din nou de crimele ce fuseseră împinse, discret, într-un sertar al uitării. Deocamdată însă, eu merg pe varianta pozitivă: cred că voi câștiga acest proces. Pe urmele mele vor veni probabil sute și mii de urmași ai celor deportați sau uciși, deschizând propriile procese și solicitând cuvenite compensații financiare. Dreptatea nu moare niciodată.

Curtea Europeană pentru Drepturile Omului de la Strasbourg

Profesorii noștri învață cultură și civilizație românească

(Urmare din pag. a 5-a)

Printre altele, am vrea să facem o oră-model la Liceul „Nicolae Bălcescu” în anul pregătitor, unde se pot observa măcar câteva elemente din domeniul metodologiei, predarea limbii române ca limbă străină. Totodată se va discuta despre importanța Bisericii Ortodoxe și rolul

ei în păstrarea identității românilor din Ungaria. Eu cred că programul este destul de variat, sper să fie și pe placul participanților. Participarea la curs de altfel este și un sacrificiu din partea profesorilor și educatoarelor, pentru că se desfășoară la sfârșit de săptămână. Eu aș vrea foarte mult ca totuși să nu fie un

sacrificiu, ci fiecare să se simtă bine, să mai învețe câte ceva, pentru că și noi avem mereu de învățat.

– După primele 30 de ore, unde va continua a doua parte a cursului?

– În primăvara anului viitor sper să mergem la Cluj. Organizarea orelor respective este în curs. De altfel, cursul este finanțat din două surse. Odată pentru fiecare participant plătește o sumă oarecare școala care-l trimite și contribuie cu o sumă considerabilă și Ministerul Învățământului. Pentru participanți, adică pentru școli nu e chiar atât de costisitor acest curs, și mai ales dacă mă refer că, pe lângă sprijinul moral, am primit sprijin financiar și din partea Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria. Cursul se publică pentru 15 persoane și îl organizăm din doi în doi ani. În anul acesta pe 15 locuri s-au prezentat 17, asta cred că înseamnă un interes viu față de învățământul românesc.

R. Pățaș

Limba română sub control

Noile norme ortografice încă nu sunt cunoscute de români

La șase luni de la apariția pe piață a Dicționarului Ortografic, Ortografic și Morfologic al limbii române, ediția a II-a (DOOM 2), modificările aduse limbii române au rămas, pentru mulți, necunoscute, din cauză că nu au fost popularizate, scrie cotidianul Evenimentul Zilei. Unele dintre editurile românești au adoptat limba „modificată”, chiar dacă au rețineri în ceea ce privește formele unor cuvinte, corecte din punctul de vedere al DOOM 2.

Odată cu lansarea oficială, Academia Română, sub egida căreia s-a realizat noul DOOM, a cerut respectarea noilor norme în producții-

le cu caracter public. Eugen Simion, președintele Academiei, a spus că normele impuse, chiar dacă stârnesc discuții aprinse, au valoare de lege și trebuie respectate de toate publicațiile și editurile din România. „Aș vrea să ne regăsim și să ne împăcăm măcar în privința ortografiei”, a spus Simion. Lucrurile însă nu sunt atât de simple. Cotidianul bucureștean îl citează și pe redactorul Editurii Humanitas. „Lumea va traversa un moment de derută”, crede Radu Paraschivescu, în opinia căruia unele norme sunt de-a dreptul ridicole. De aceea, editura sa va folosi noile norme, doar cu rețineri.

Totuși, adaptarea va fi mai ușoară pentru cei care pronunțau până acum greșit unele forme: este corect, potrivit DOOM 2, să mâncăm „cireși” și „căpșuni”, „găluști” și „goșii”, și nu „cireșe”, „căpșune”, „găluște” și „gogoășe”, forme stabilite de vechiul dicționar. De asemenea, acum se spune „eu continui”, nu „eu continuu”.

Realizat de un colectiv al Institutului de Lingvistică „Iorgu Iordan - Al. Rosetti” al Academiei Române, DOOM 2 a apărut pe piața de carte pe 17 mai 2005, dar a fost lansat

oficial pe 12 iulie. Considerat de specialiști un „inventar de termeni”, DOOM 2 conține 62.000 de cuvinte, dintre care peste 3.500 de variante modificate ale unor cuvinte din DOOM 1. Dacă în România noul DOOM a apărut după 23 de ani de la prima ediție din 1982, în Franța, de exemplu, se scriu anual astfel de lucrări de normare a limbii. Dicționarul, pentru care se plănuiește o „reîmprospătare” la fiecare cinci ani, încearcă să reducă diferențele dintre normele academice și limba vorbită, și să țină sub control excesele lingvistice de tot felul.

Tiberiu Boca

Iată câteva modificări ale normelor ortografice:

moto > motto
nici un > niciun
nici unul > niciunul
nici o > nicio
dintr-o dată > dintr-odată
o dată ce > odată ce
o dată cu > odată cu
acciz > acciză
aragazuri > aragaze
avatare > avataruri
container > container
foarfece > foarfecă
ilar > hilar
ignorează > ignoră
Malaiezia > Malaysia
mass-media > mass-media
Paști > Paște

„Limba este, la urma urmelor, legea din bătrâni a unui neam, căci prin ea trăiește neamul.”

George Coșbuc

Câteva cuvinte noi, intrate și oficial în vocabularul limbii române:

> a accesă
> adidas (pantof)
> agreement
> aviar
> banner
> babysitter
> background
> bermuda
> bip
> boschetar
> euroatlantic
> hotline
> macho
> link
> fitness
> nelegal
> dixieland
> a dili
> hacker

Alexei Mateevici Limba noastră

*Limba noastră-i o comoară
În adâncuri înfundată
Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsată.*

*Limba noastră-i foc ce arde
Într-un neam, ce fără veste
S-a trezit din somn de moarte
Ca viteazul din poveste.*

*Limba noastră-i numai cântec,
Doina dorurilor noastre,
Roi de fulgere, ce spintec
Nouri negri, zări albastre.*

*Limba noastră-i graiul pâinii,
Când de vânt se mișcă vara;
În rostirea ei bătrânii
Cu sudori sfințiți-au țara.*

*Limba noastră-i frunză verde,
Zbuciumul din codrii veșnici,
Nistrul lin, ce-n valuri pierde
Ai luceferilor sfeșnici.*

*Nu veți plânge-atunci amarnic,
Că vi-i limba prea săracă,
Și-ți vedea, cât îi de darnic
Graiul țării noastre dragă.*

*Limba noastră-i vechi izvoade.
Povestiri din alte vremuri;
Și citindu-le 'nșirate, –
Te-nfiori adânc și tremuri.*

*Limba noastră îi aleasă
Să ridice slava-n ceruri,
Să ne spuie-n hram și-acasă
Veșnicele adevăruri.*

*Limba noastră-i limbă sfântă,
Limba vechilor cazanii,
Care o plâng și care o cântă
Pe la vatra lor țărani.*

*Înviați-vă dar graiul,
Ruginiți de multă vreme,
Stergeți slinul, mucegaiul
Al uitării 'n care geme.*

*Strângeți piatra lucitoare
Ce din soare se aprinde –
Și-ți avea în revărsare
Un potop nou de cuvinte.*

*Răsări-va o comoară
În adâncuri înfundată,
Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsată.*

Pe cărarea dinspre sat, răsună un glas aspru și poruncitor: – Caporal!... Gata, caporal?...

– Gata, domnule locotenent! strigă caporalul, întorcându-se, cu mâna la cozo-roc.

Locotenentul, în ulancă strânsă pe corp și cu guler de blană sură, venea foarte grăbit, aproape alergând, și vorbind mereu:

– Gata tot, caporal? Convoiul a pornit adineaori și în câteva minute va fi aici... Dar plutonierul unde-i? De ce n-a venit înainte?... Dacă eu, care n-am nici o însărcinare directă, m-am putut osteni...

Tăcu brusc văzând pe căpitanul străin și necunoscut, care-l privea neliniștit.

Locotenentul salută și înaintă până la marginea groapei, izbucnind apoi foarte nervos și cu vocea zgărie-toare:

– Scăunelul, caporal! Unde-i?... Ce te uiți ca un nerod? Pe ce vrei tu să se urce condamnatul? Ce oameni! Atâta nepăsare n-am mai văzut... Din pământ să-mi scoți un scăunel, ai înțeles? Și în două minute să fii înapoi!... Aide, mișcă, ce mai caști gura?!

Caporalul porni fuga spre sat, în vreme ce locotenentul, aruncând o privire căpitanului, care stătea deoparte, urmă mai potolit:

Liviu Rebreanu

Pădurea spânzuraților (fragment 2)

– Cu astfel de oameni nu batem noi Europa... Unde nu-i conștiința datoriei...

Vorbind, trecu lângă stâlpul de brad, chiar sub ștreangul nemișcat. Examina groapa mormăind ceva, nemulțumit și pe urmă ridicând ochii apucă cu amândouă mâinile funia ce-i atârna deasupra capului, parcă ar fi vrut s-o încerce dacă-i destul de solidă. Întâlnind însă privirea speriată a căpitanului, dădu drumul ștreangului, rușinat și umilit. Mai stătu acolo câteva clipe, nehotărât, apoi deodată merse drept în fața străinului prezentându-se:

– Locotenent Apostol Bologa...

– Klapka, îl întrerupse căpitanul, cu mâna întinsă. Otto Klapka... Adineaori am sosit, și tocmai de pe frontul italian... În gară am aflat că aveți o execuție și, nici nu-mi dau bine seama cum iată că am nimerit aici...

În glasul căpitanului tremura o sfială atât de neascunsă, că locotenentul, fără să vrea, se simți cuprins iar de rușinea de adineaori și, încurcat, zise cu o vioiciune silită:

– Vasăzică sunteți mutat în divizia noastră?

– Da... la al cincizecilea de artilerie de câmp.

– A, chiar în regimentul nostru! strigă Bologa deodată, cu bucurie neprefăcută. Atunci, bine-ați venit!

Fața căpitanului se înșenină, parcă în sinceritatea locotenentului s-ar fi dezlăuit un om nou. Privirile lor se încrucișară într-o licărire de simpatie.

O clipă. Apoi Klapka avu o cutremurare și întrebă aproape înfricoșat.

– Pe cine spânzurați?

În ochii lui Apostol Bologa, albaștri și adânciți în cap, se aprinse o mândrie stranie. Răspunse cu o indignare abia stăpânită:

– Un sublocotenent ceh, Svoboda... mai mare rușinea pentru corpul ofițeresc... A fost prins tocmai când era să treacă la dușman, înarmat cu hărți și planuri. Rușinos și revoltător!... Nu-i așa? adăogă după câteva clipe, fiindcă Klapka tăcea.

– Mda... da, poate, zise căpitanul, tresărind nesigur.

Răspunsul îndoielnic îndârji pe Bologa. Începu să vorbească atunci cu o volu-

bilitate care se vedea că nu i-e firească, vrând parcă să convingă cu orice preț:

Am avut onoarea să fac parte din Curtea Marțială care l-a judecat și, prin urmare... De altfel nici el n-a tăgăduit. Nici vorbă, față de dovezile definitive, ar fi fost zadarnică orice apărare... A fost de un cinism într-adevăr nemaipomenit. N-a deschis gura toată vremea și n-a vrut să răspundă măcar la întrebările președintelui... Ne-a privit sfidător, pe rând, cu un fel de dispreț falnic... Chiar sentința de moarte a primit-o zămbitor și cu niște ochi... Firește, asemenea oameni nu se spăimântă nici de moartea infamantă... Când l-au prins, într-un unghi mort, o patrule comandată de ofițer, a vrut să se împuște... Ce dovadă mai palpabilă decât încercarea de sinucidere? Curtea l-a condamnat la moarte în unanimitate, fără discuție, atât a fost de vădită crima... Eu însumi, deși sunt o fire excesiv de șovăitoare de data aceasta am conștiința pe deplin împăcată, absolut pe deplin... Klapka, buimăcit mai

ales de asprimea glasului, murmură:

– O, Doamne... dovezi-le, când e vorba de o viață de om...

Pe buzele subțiri, cu colțuri supte ale locotenentului răsări un amestec de ironie și de dispreț:

– Uitați, domnule căpitan, că suntem în război și pe front!... O viață de om nu e îngăduit să primejdiască viața patriei!... Dacă ne-am călăuzi după considerații sentimentale ar trebui să capitulăm în fața tuturor... Se vede însă că sunteți ofițer de rezervă, altfel n-ați vorbi așa despre o crimă...

– Da, adevărat, se grăbi Klapka cu temă. Am fost avocat... În vreme de pace... Acum însă...

– Și eu sunt ofițer de rezervă, întrerupse locotenentul cu mândrie. Războiul m-a smuls din mijlocul cărților de la Universitate, unde aproape pierdusem contactul cu viața reală. Dar m-am dezmeticit repede și mi-am dat seama că numai războiul e adevăratul generator de energii!

Căpitanul zâmbi, ca și când răspunsul i s-ar fi părut ridicol, și zise cu glas blajin, colorat de o ironie blândă:

– Și eu care credeam că războiul e un ucigător de energii!

Apostol Bologa roși ca o fecioară și nu îndrăzni să se uite în ochii căpitanului.

Scrisoare de dragoste modernă

Dragă Mirela,
Sunt fericit să te anunț că m-am îndrăgostit de tine începând cu data de miercuri, 17 septembrie 2005. Referitor la întâlnirea noastră din 17 septembrie 2005 la ora 15.00, aş dori să mă vezi ca pe un viitor iubit. Idila noastră va trece printr-o perioadă de probă de nu mai puțin de trei luni și, depinzând de compatibilitatea dintre noi, va fi permanentă.

Bineînțeles, pe parcursul perioadei de probă, în continuu vor fi cursuri despre menținerea și dezvoltarea unei relații și scheme de evaluare a relației pentru a promova de la iubit/iubită la soț/soție.

Cheltuielile pentru cafea și distracție vor fi inițial împărțite egal între noi. Mai târziu, pe seama performanțelor tale, voi acoperi o parte mai mare a cheltuielilor. Te rog să îmi răspunzi în termen de 30 zile de la data primirii acestei scrisori, în caz contrar, această ofertă va fi anulată fără preaviz și voi lua în considerare pe altcineva.

Aș fi fericit dacă ai da mai departe această scrisoare surorii tale, dacă tu nu dorești să beneficiezi de această ofertă. Mulțumesc anticipat.

Al tău Bogdan

Răspunsul modern la scrisoarea de dragoste modernă

Dragă Bogdan,
Sunt fericită să te anunț că sper să îți accept propunerea pentru o idilă. Cu toate acestea, trebuie să te informez că sunt unele condiții pentru a accepta cererea ta. Planurile tale sunt spre satisfacția mea.

Cu toate acestea, dă-mi te rog lămuriri despre câștigurile tale de după pensionare cât și despre veniturile pe care preconizezi a le realiza până atunci. Am de asemenea nevoie să mă asiguri că voi beneficia de suficientă securitate și stabilitate în acest angajament.

Dacă este vreo șansă ca interesul din partea ta să se reducă sau după un anumit interval să existe un dezinteres total, atunci ar trebui să primesc compensații financiare conform standardelor în vigoare.

Datorită naturii poziției mele, sunt sigură ca vei fi de acord că ar trebui să mi se dea acces la un cont de cheltuieli. Pe deasupra, va trebui să acoperi cazarea și transportul, iar nimic mai jos decât un Jaguar nu este acceptabil.

Te rog, ia aminte că nu vor fi restricții de „oră târzie” sau „dureri de cap” în ceea ce mă privește. Dacă încă ești interesat de relația noastră, te rog să îmi răspunzi urgent la scrisoare pentru că și alți potențiali iubitori mi-au transmis interesul lor.

Te anunț că sora mea este fericită în relația ei.

A ta probabil, Mirela!

Marcel Iureș, în film cu Beckham

Marcel Iureș a colaborat cu numeroși actori și regizori de talie internațională, dar cine ar fi crezut că îi va avea colegi pe platourile de filmare pe *Beckham* și

Zidane? În filmul „Gool!”, ce a fost lansat recent și în România, Iureș e unul dintre cei mai importanți oameni ai fotbalului englezesc. David Beckham, *Raul Gonzalez* și *Zinedine Zidane*, de la Real Madrid, *Wayne Rooney*, puștiul „minune” de

la Manchester United, *Alan Shearer* și *Patrick Kluivert*, de la Newcastle United, aceștia sunt noii colegi ai lui Marcel Iureș în pelicula ce poartă numele „Gool!”. Celebru actor român interpretează unul din rolurile principale, cel al lui Erik Dornhelm, președinte al clubului de fotbal Newcastle United, din Anglia. În regia lui *Danny Cannon* și cu un scenariu scris de *Adrian Butchart*, filmul spune povestea unui tânăr fotbalist, *Santiago Munez* (interpretat de *Kuno Becker*) care se luptă pentru a ajunge celebru. El pornește pe un drum destul de anevoios, trecând mai întâi pe la clubul de fotbal Newcastle United, al cărui „mentor” e chiar Marcel Iureș și ajunge să joace pentru Real Madrid, cunoscând

gloria la Cupa Mondială din Germania, în 2006. Santiago e descoperit de britanicul *Glen Foy* (*Stephen Dillane*), un fost jucător de fotbal și ocazional căutător

de talente, care îl aduce la clubul Newcastle United, din Premier League. Aici, tânărul fotbalist se va maturiza și perfecționa chiar sub îndrumarea personajului interpretat de Marcel Iureș, Erik Dornhelm.

R. P.

Filme străine propușe pentru Oscar

Juriul care va alege cel mai bun film străin la premiile Oscar de anul acesta va avea o misiune grea. Peste 58 de țări de pe patru continente și-au depus producțiile cinematografice. Academia Americană de Film va stabili cinci nominalizări, iar premiul va fi decernat pe 5 martie, la Hollywood.

România a propus pentru Oscar filmul „Moartea domnului Lăzărescu”, în regia lui *Cristi Puiu*. Ungaria va participa la acest concurs cu filmul „Sorstalanság” („În afara destinului”), regizat de *Koltai Lajos*, pe baza romanului lui *Kertész Imre*, distins cu Premiul Nobel pentru literatură.

E. I.

Ghidul Romanilor
Știrile care contează

Un portal axat pe știrile din România, special concepute pentru românii din străinătate.

www.ghidul-romanilor.com

Sfârșitul internetului?

O teorie interesantă a fost susținută în fața Congresului Asociației Irlandeze pentru Internet: expertul futurolog *Graham Whitehead*, care lucrează pentru British Telecom (BT), a susținut că internetul este pe moarte, însă viitorul pentru tehnologiile în rețea și banda largă (broadband) este unul „strălucit”.

Într-un discurs prezentat în timpul lucrărilor Congresului de la Clontarf Castle (Dublin), consultantul s-a arătat convins că natura anarhică și periculoasă a internetului public este cea care a dus la inițierea de către mai multe companii a unor rețele private supravegheate.

Aceste rețele vor fi în măsură să preia traficul uriaș

care va fi generat atunci când tehnologia broadband va fi omniprezentă, iar banalele obiecte casnice vor avea propriul IP.

„Internetul este mort, sau muribund; este plin de viruși, viermi și pornografie; trebuie să îți pui casca de protecție înainte să intri online”, a spus el. „BT crează o rețea privată, căreia i se vor alătura altele, la care

vom adăuga ulterior telefonie în sistem voice over IP.

El a prezis un viitor în care mașinile de spălat, televizoarele, sistemele de securitate și alte dispozitive controlate electronic ar fi legate în rețele, controlate și întreținute de un „administrator casnic virtual”. Tot Whitehead crede chiar că anumite obiecte casnice vor avea adrese IP individuale.

Fotbal

Luptă pentru
președinția Federației

La 17 noiembrie se vor ține alegerile prezidențiale din cadrul Federației Române de Fotbal. În ultimul deceniu și jumătate, conducerea forului i-a revenit lui **Mircea Sandu**. Însă, mai ales în urma celor trei eșecuri de calificare la întrecerile mondiale, tot mai mulți sunt contestatarii lui Sandu. În aceste condiții, șansele principalului contracandidat, **Gheorghe Popescu**, cresc considerabil.

Imagine de copertă a ziarului ProSport

Fostul mare jucător, căpitan al Barcelonei, consideră că acum a sosit momentul oportun de a curăța fotbalul românesc de toate stricăciunile, pe care le aducea Mircea Sandu. Despre „Nașul” – cum este supranumit – se vorbește că a tolerat tot timpul aranjamentele din spatele cortinei și i se datorează în mare parte decăderea din ultimii 6-7 ani. Cei mai vehemenți contestatari ai vechii conduceri sunt suporterii de la Timișoara, astfel era logic ca „Baciul” să-și lanseze campania electorală în orașul de pe malul Begăi. La meciul Poli-Național (2-1), din 30 octombrie, Popescu a fost aclamat de un stadion întreg. „Am ales Timișoara ca un nou punct de plecare. Sper să fie un decembrie '89 în fotbal. A venit timpul ca lucrurile să se schimbe”.

Ultimele rezultate ale
echipelor noastre de fotbal

Campionatul NB III	
Crâstor – Jula	0-2
Campionatul județean, Bichiș, div. I	
M.bánhegyes – Micherechl	0-0
Mezőhegyes – Bătania	1-0
Békésszentandrás – Bichiș	1-1

Pagină realizată
de Ștefan Crâsta

Popescu intră într-o luptă grea în care va trebui să se confrunte și cu mentalitățile vechi. El este susținut de aproape întreaga „generație de aur”, ba mai mult acum două săptămâni a sosit la București și legendarul antrenor englez **Bobby Robson**. „Am venit în România datorită lui Gică Popescu. El va avea o luptă mare în curând”, a spus fostul tehnician al lui Newcastle, ferindu-se să-și declare deschis suportul față de fostul său elev în ceea ce privește candidatura la președinția FRF. Chiar și așa, în spatele discursului său s-a putut observa aprecierea pe care i-o poartă Baciului. „În 1990, după Campionatul Mondial, președintele lui PSV m-a întrebat dacă am remarcat vreun jucător tânăr, de clasă mondială. Le-am spus că mi-a atras atenția un român, Popescu. L-am luat, și de 15 ani suntem practic în aceeași echipă”, a declarat unul dintre foștii selecționeri ai Angliei.

La postul de președinte al FRF, printre alții, mai candidează și un alt component al „generației de aur”, **Ionuț Lupescu**.

„Briliantul”
și-a recăpătat strălucirea

Adrian Mutu a marcat miercuri seara, în poarta lui Sampdoria, cel de-al doilea gol pentru echipa sa, Juventus Torino, în numai patru zile, contribuind astfel din plin la victoriile pe bandă ale torinezilor din acest început de sezon.

Românul n-a mai fost titular în derbiul etapei a X-a, sâmbătă, Milan-Juventus. Însă când a intrat în a doua repriză a modificat esențial cursul jocului. În această perioadă echipa sa a înscris singurul gol în partida terminată cu victoria de 3-1 a gazdelor milaneze. „Mediul în care s-a pregătit l-a ajutat să revină, dar meritul pentru forma sa excelentă îi aparține în totalitate. Mutu și-a îmbunătățit constant evoluțiile, iar acum culege roadele binemeritate, în ciuda faptului că l-am folosit în postura de extremă dreaptă”, a declarat mereu nemulțumitul tehnician **Fabio Capello**, laudându-l astfel pe internaționalul român. Această ascensiune a numărului 18 al lui Juve se răsfrânge

în mod benefic și asupra echipei naționale care, în ciuda ratării turneului final al Campionatului Mondial 2006, ne dă speranțe mai mult ca niciodată într-o prezență la viitorul campionat european.

La Lecce și pe Stadionul „Delle Alpi”, Mutu a jucat

și în ofensivă și în defensivă, a participat atât la construcție, cât și la finalizare, arătându-ne cum trebuie să fie un fotbalist complet, un

adevărat lider, așa cum se zvoneste că ar fi și prin vestiarul „Bătrânei Doamne” nu numai la echipa națională. „Juventus a avut în persoana lui Mutu un jucător strălucitor, care a dat siguranță Bătrânei Doamne”, apreciază La Gazzetta dello Sport.

Keserű în formă

Claudiu Keserű, noul idol al „canarilor” de la Nantes, a adus victoria formației sale, 1-0 cu Le Mans, în etapa a 13-a din Ligue 1. Românul a mai făcut un meci mare, după cel de marți, când echipa sa a eliminat-o din Cupa Ligii tocmai pe campioana Olympique Lyon.

„Sâmbătă seara, lui Keserű i-au fost necesare mai puțin de 60 de secunde pentru a-i avertiza pe cei de la Le Mans că au în față un jucător de clasă, căpitanul oaspeților, **Bonnart**, reușind să-l blocheze în ultimul moment pe român. Două ocazii mari de gol au prefăcut faza din care Nantes a reușit să deschidă scorul. După un atac prelungit, orădeanul a pătruns în careu, unde a fost faultat clar. Sigur pe el, a executat lovitura de pedeapsă și l-a păcălit pe portarul Pele. Era minutul 19 și Nantes conducea cu 1-0. Apoi, internaționalul român de tineret a ratat patru șanse de a majora avantajul formației sale. În minutul 81, când a fost înlocuit cu **Bamogo**, toți spectatorii l-au aplaudat în picioare.

Perioada bună a lui Claudiu vine după momentele grele de la începutul sezo-

nului, când o accidentare l-a ținut departe de gazon. A trecut mai ușor peste acele necazuri cu ajutorul familiei, dar și având aproape două persoane importante ale clubului nantez. Președintele **Rudi Roussillon** și antrenorul **Serge Le Dizet** au avut încredere în calitățile românului și l-au încurajat permanent. Le Dizet l-a avut elev pe Keserű și la echipa

a doua a clubului, unde, în primul sezon, Claudiu a marcat de 18 ori în 17 meciuri. Acum, românul a ajuns o piesă importantă a primei echipe, executând toate loviturile libere și penalty-urile. „Sunt meciuri în care ai multe ocazii, dar le ratezi, așa cum există și partide în care nu ai nici o ocazie. Uneori jucăm foarte bine, dar pierdem. Pe mine nu mă interesează spectacolul, vreau doar să câștigăm”, a declarat mereu modestul Claudiu, una dintre cele mai mari talente ale fotbalului românesc.

TVR 1

Luni 7 noiembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 7.55 Prieteni la masă. Documentar 9.00 Surprize, surprize... (R) 11.35 Telediclopedia (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Pro patria 14.30 Kronika 15.55 Festivalul Național de Teatru I.L. Caragiale, București 2005 16.00 Paradisuri terestre 17.00 Sănătate pentru toți! 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.00 Iartă-mă! 21.30 Cultura eco 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Nocturne 23.30 Serial. Spionii 0.30 Cealaltă Românie (R) 1.20 Jurnalul TVR (R).

Marti 8 noiembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 7.55 Călătorii culinare. Documentar 9.00 Sănătate pentru toți! (R) 10.00 Iartă-mă! (R) 11.30 Nocturne (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Alege viața! (R) 14.30 Serial. Legende de automobilismului 15.00 Kronika 15.55 Baschet: Asesoft Ploiești-Dinamo Sankt Petersburg 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.00 Film. Totul pentru Celtics 21.50 Festivalul Național de Teatru I.L. Caragiale, București 2005 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Memorialul durerii 23.30 Serial. Spionii 0.30 Generația contra (R) 1.30 Jurnalul TVR (R).

Miercuri 9 noiembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 7.55 Călătorii culinare. Documentar 9.00 Generația contra (R) 10.00 Cu Irina la cafea (R) 11.30 Traversing circular (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Oameni ca noi 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Conviețuirii 15.55 Festivalul Național de Teatru I.L. Caragiale, București 2005 16.00 Paradisuri terestre 17.00 Ora de cultură 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.00 Ochiul magic 21.00 Serial. CSI-Crime și investigații 22.00 Jurnalul TVR (R) 22.30 Reconstituire... la secundă 23.30 Serial. Spionii 1.20 Jurnalul TVR (R).

Joi 10 noiembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 7.55 Călătorii culinare. Documentar 9.00 Interes general (R) 10.00 Mic, da' voinic! (R) 10.30 Ochiul magic (R) 11.30 Profesioniști (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00... Sed Lex! 14.30 Akzente 15.55 Festivalul Național de Teatru I.L. Caragiale, București 2005 16.00 Gheșa: Crepusculul florilor. Documentar 16.55 Paradisuri terestre 17.50 Tragerile Joker și Loto 5/40 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.00 Film. Strălucirea eternă a minții neprihănite 22.05 Jurnalul TVR 22.35 Destinul politic al lui Corneliu Coposu. Documentar 23.35 Serial. Spionii 0.35 Interes general (R) 1.30 Jurnalul TVR (R).

Vineri 11 noiembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 7.55 Călătorii culinare. Documentar 9.00 Cealaltă Românie (R) 10.00 Cultura eco (R) 10.30 Memorialul durerii (R) 11.30 Garatant 100% (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Parlamentul României 15.00 Serial. Mark Twain 15.50 Festivalul Național de Teatru I.L. Caragiale, București 2005 15.55 Paradisuri terestre 17.00 Interes general 18.00 Jurnalul TVR 19.30 Școala vedetelor 20.00 Stele... de 5 stele 21.00 Lost: Naufragiații 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Traveling circular (R) 23.30 Film. Opt femei și jumătate 1.45 Jurnalul TVR (R).

Sâmbătă 12 noiembrie

6.00 Ceasul deșteptător 7.30 Desene animate 8.30 Mic, da' voinic! 9.00 Portativul piticilor 10.00 Satul Românesc, satul European 11.00 Lumea în care trăim 12.00 Orizont 2007 13.00 Jurnalul TVR 13.15 **O vedetă... populară** 15.00 Parteneri de Week-end 15.30 Cu Irina la cafea 16.55 Festivalul Național de Teatru I.L. Caragiale, București 2005 17.00 Telediclopedia 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Surprize, surprize... 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Profesioniști 23.30 Film. Pază de noapte 1.15 Jurnalul TVR.

Iuliana Tudor în „O vedetă populară”

Duminică 13 noiembrie

6.00 Universul credinței 7.30 Desene animate 8.25 Școala vedetelor 8.55 Stele... de stele (R) 10.00 Ulița spre Europa 10.30 Viața satului 12.00 Agenda politică 13.00 Jurnalul TVR 13.15 Supermarket de divertisment 15.00 Cealaltă Românie 15.55 Festivalul Național de Teatru I.L. Caragiale, București 2005 16.00 Tezaur folcloric 17.50 Tragerile Loto 6/49 și noroc 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Ochi de înger 21.00 Documentar 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Garatant 100% 23.30 Film. Elizabeth și ceilalți iubire 1.05 Jurnalul TVR (R).

TVR 2

Luni 7 noiembrie

6.00 D'ale lu' Mitică (R) 7.30 Revista presei 8.00 Minorități sub trei dictaturi (R) 8.30 Poftă bună! (R) 9.00 Tonomatul DP 2. 10.40 Serial. Pasiuni 11.40 Serial (R). Fărmece 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Încurcăturile lui Zack 14.00 Împreună în Europa 15.00 Zona de conflict 15.35 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Euro dicționar 17.30 Zestrea românilor 18.00 Serial. Moștenitoarea 19.00 Serial. Trăsniții din Queens 19.30 Vinul și viața. Documentar 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Încredere oarbă 23.05 Serial. Inspectorul Linley.

Diana Lăzărescu, prezentatoarea știrilor de la TVR2

Marti 8 noiembrie

6.00 Serial. Maria Bonita 7.30 Revista presei 8.00 Serial. Rebelii (R) 9.00 Tonomatul DP 2. 10.40 Serial. Pasiuni 11.40 Serial. Inspectorul Linley (R) 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Încurcăturile lui Zack 14.00 Împreună în Europa 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.35 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Euro dicționar 17.30 Mărturie 18.00 Serial. Moștenitoarea 19.00 Serial. Trăsniții din Queens 19.30 Scotland Yard. Documentar 20.00 Lumea de aproape 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Suspecții 23.10 Serial. Stargate.

Miercuri 9 noiembrie

6.00 Serial. Maria Bonita 7.30 Revista presei 8.00 Serial (R). Rebelii 9.00 Tonomatul DP 2. 10.40 Serial. Pasiuni 11.40 Serial. Stargate 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Încurcăturile lui Zack 14.00 Împreună în Europa 15.00 Zona de conflict 15.35 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Euro dicționar 17.30 Minorități sub trei dictaturi 18.00 Serial. Moștenitoarea 19.00 Serial. Trăsniții din Queens 19.30 Misterele bibliei 20.00 Omul între soft și moft 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. În umbra puterii 23.05 Serial. Crime după zodiac 0.05. Două roți (R).

Joi 10 noiembrie

6.00 Serial. Maria Bonita 7.30 Revista presei 8.00 Serial (R). Rebelii 9.00 Tonomatul DP 2. 10.40 Serial. Pasiuni 11.40 Serial (R). Verdict: Crimă 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Încurcăturile lui Zack 14.00 Împreună în Europa 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.35 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Euro dicționar 17.30 Documentar 18.00 Serial. Moștenitoarea 19.00 Serial. Trăsniții din Queens 19.30 Cruciatiți 20.00 Bugetul meu 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Puterea dragostei 23.45 Serial. Martorul tăcut.

Vineri 11 noiembrie

6.00 Serial. Maria Bonita 7.30 Revista presei 8.00 Serial (R). Rebelii 9.00 Tonomatul DP 2. 10.40 Serial. Pasiuni 11.40 Serial. Verdict: Crimă 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Încurcăturile lui Zack 14.00 Împreună în Europa 15.00 Expediție în necunoscut. Documentar 15.35 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 ZOOM/2. 17.30 Auto Club 18.00 Serial. Moștenitoarea 19.00 Serial. Trăsniții din Queens 19.30 Serial. Washington în spatele ușilor închise 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 D'ale lu' Mitică 22.15 Serial. Zile de aur 23.15 Film. În dormitor.

Sâmbătă 12 noiembrie

6.00 Pescar hoinar (R) 6.25 Top sport 7.30 Universul cunoașterii 8.00 Arca lui Noe 8.30 Documentar (R) 9.00 Natură și aventură 9.30 Documentar 11.00 Televiziunea, dragostea mea 12.00 Agenția de plasare 13.05 Fascinația Modei 14.00 Film. Alex și Emma 16.00 Via sacra 17.00 Serial. Miracole 18.00 Istoria Imperiului Britanic 19.00 Serial. Trăsniții din Queens 19.30 Serial. Amy 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Serial. Petru cel Mare 22.00 Film. Desfășurare de forțe 23.45 Serial. Albastrul oceanului.

Duminică 13 noiembrie

6.00 Serial. Miracole (R) 7.30 Medalion folcloric 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Info baza în direct 10.00 H... ora Prichindeilor 11.00 Două roți 11.30 Magazin IT 12.00 Atenție, se cântă! 13.00 Casa ta 13.35 Poftă bună! 14.15 Serial. Lois și Clark – noile aventuri ale lui Superman 15.20 Femei fatale 16.00 Serial. Verdict: crimă 17.00 Serial. Fărmece 18.00 Pe urmele Războiului Troian. Documentar 19.00 Atlas 19.30 Serial. Andromeda 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Serial. Lege și ordine 22.00 Film. Unde dai și unde crapă!.

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

7 NOIEMBRIE, LUNI (Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

8 NOIEMBRIE, MARȚI (Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

9 NOIEMBRIE, MIERCURI (Petr Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11:15: Comentariul săptămânii (Al. Ardelean) 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avangpremiera „Ecranul Nostru” 11.55: Încheiere

10 NOIEMBRIE, JOI (Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

11 NOIEMBRIE, VINERI (Petr Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foaia românească” 10.55: Avangpremiera „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

12 NOIEMBRIE, SÂMBĂȚĂ (Adam Bauer)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.35: Sinteza știrilor săptămânii 14.45: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.00: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” (reluare) 15.30: Emisiune religioasă ortodoxă 15.55: Încheiere

13 NOIEMBRIE, DUMINICĂ (Adam Bauer)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.35: Sinteza știrilor săptămânii 14.45: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.00: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” (reluare) 15.30: Emisiune religioasă ortodoxă 15.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

9 noiembrie 2005 (mtv ora 13.28)

Reluare: 10 noiembrie 2005 (m2 ora 14.27)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

După câteva informații legate de viața publică și culturală a românilor din țară, programul în limba română a Televiziunii Maghiare va difuza un montaj amplu despre Ziua Culturală a Românilor din Ungaria, desfășurată și în acest an în organizarea reprezentanței românești pe țară.

Realizator: **Aurel Becan**

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 7 noiembrie 2005

16.00–16.45 3sferturi academic 16.45–17.00 Magazin științific 17.00–17.30 Planuri de casă 17.30–17.45 Jurnal regional 17.45–18.00 Omul zilei.

Marti, 8 noiembrie 2005

16.00–16.30 Cronica germană 16.30-16.55 Calea Europei 16.55–17.00 Să ne-auzim vorbe 17.00–17.30 De la om la om 17.30–17.45 Jurnal regional 17.45–18.00 Omul zilei.

Miercuri, 9 noiembrie 2005

16.00–16.30 Panoramic sud-vest (emisiune în lb. mghiară) 16.30–17.15 Viața la țară 17.15–17.30 Dialog spiritual 17.30–18.45 Jurnal regional 17.45–18.00 Omul zilei.

Joi, 10 noiembrie 2005

16.00–16.30 Orizonturi sârbești (emisiune în lb. sârbă) 16.30–17.00 Universul culturii 17.00–17.30 Pe viu 17.30–17.45 Jurnal regional 17.45–18.00 Omul zilei.

Vineri, 11 noiembrie 2005

16.00–17.00 Punctul pe i 17.00–17.15 Exclusiv 17.15–17.30 Traio Romano 17.30–17.45 Jurnal regional 17.45–18.00 Omul zilei.

Sâmbătă, 12 noiembrie 2005

16.00–17.00 TVR Internațional 17.00–17.30 În prelungiri 17.30–17.45 Jurnal regional 17.45–18.00 Revista presei.

Duminică, 13 noiembrie 2005

16.00–17.00 Cântecul de acasă 17.00–17.30 Întâlniri esențiale 17.30–18.00 Serbare la palat.

DEX
online

Dicționare ale limbii române

www.dexonline.ro

Emisiunea în limba română
24 de ore din 24
pe www.rrr.ro

Linkuri utile:

www.foaia.hu
www.romanul.hu
www.balcescu.sulinet.hu
www.ziare.com
www.astazi.ro
www.startpage.ro
www.ici.ro/romania/
indexrom.html

Profesoara Stela Nicula a vorbit despre Rebreanu în învățământ

Tiberiu Boca, alături de protagoniștii filmului

Victor Rebengiuc și Mariana Mihuț discutând cu liceeni români

Elevi și profesori ai Liceului „N. Bălcescu”, în fața bustului lui Rebreanu

Șirul manifestărilor închinată sărbătoririi a 120 de ani de la nașterea marelui scriitor Liviu Rebreanu s-a deschis în ziua de 25 octombrie la Institutul Cultural Român din Budapesta. La serata organizată de *Mircea Opriță*, directorul acestei instituții au fost invitați *Victor Rebengiuc*, *Mariana Mihuț* și *Ana Széles*, actori de renume care au jucat în ecranizarea romanului „Pădurea spânzuraților” al lui Liviu Rebreanu, realizată de către regizorul *Liviu Ciulei*.

În ziua de 27 octombrie, actorii au venit la Julia pentru ca, în cadrul unei serate organizate asemenea celei de la Budapesta, să-și povestească amintirile în legătură cu acest film, și nu numai.

Despre Rebreanu se știe că, timp de doi ani, și-a făcut stagiul militar în cazarma din Julia, fiind înrolat în armata austro-ungară, unde și-a început

activitatea literară. Câțiva membri ai comunității românilor din Ungaria, alături de cei trei actori și primarul orașului, dr. *Perjési Klára*, s-au deplasat la imobilul situat pe str. *Vértanúk nr. 1*, unde a funcționat vechea cazarmă, pe peretele căreia azi se află o placă comemorativă.

Aici, dr. *Gheorghe Ruja*, membru al prezidiului UCRU, a prezentat în câteva cuvinte legăturile marelui scriitor cu acest oraș. După depunerea jerbelor la placa comemorativă, grupul s-a deplasat la bustul scriitorului, aflat în parcul Episcopiei Ortodoxe Române din Julia, unde profesorul *Mircea Popa*, de la Universitatea „1 Decembrie” din Alba-Iulia, a prezentat mai pe larg viața și activitatea lui Liviu Rebreanu. Vorbind despre scriitor, l-a înfățișat publicului prezent ca „ziarist de senzație, dramaturg de talent, memorialist cu un acut simț al observației, deschizător al seriei marilor

romancieri ai perioadei interbelice, unanim recunoscut ca și creator al romanului românesc modern și fondator al unei noi direcții ce avea în vedere ruralismul de tip obiectiv”.

În urma depunerii de coroane la bustul romancierului, devenit celebru prin opere ca „Ion”, „Pădurea spânzuraților” sau „Ciuleandra”, cei prezenți s-au deplasat la sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, unde a avut loc serata „Liviu Rebreanu”, în cadrul căreia au fost vizionate secvențe din filmul „Pădurea spânzuraților”, și s-a purtat o discuție cu cei trei mari protagoniști ai ecranizării care au participat la eveniment. (Despre serată veți putea citi în numărul următor al Foii.) *Toma Iova*